

บทที่ 2

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของของภาคใต้

2.1 ขนาดและขอบเขต

ภาคใต้ของไทยตั้งอยู่บนคาบสมุทรลพบุรีมีลักษณะแคบและยาว มีเนื้อที่ประมาณ 70,715.2 ตารางกิโลเมตรหรือ 44.2 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.0 ของพื้นที่ทั้งประเทศ ประกอบด้วยจังหวัดต่างๆ รวม 14 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี ระนอง พังงา ภูเก็ต นครศรีธรรมราช ตรัง นนทบุรี สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา ภูเก็ต และนราธิวาส โดยแบ่งออกเป็นภาคใต้ตอนบน และภาคใต้ตอนล่าง ขนาดของพื้นที่จำแนกตามจังหวัด แสดงในตารางที่ 2.1 ด้านใต้สุดของภาคใต้ติดต่อกับประเทศมาเลเซียโดยมีพรมแดนติดต่อกันยาวประมาณ 500 เมตร ด้านตะวันตกมีส่วนที่เป็นแผ่นดินติดต่อกับบงมาบริเวณจังหวัดระนอง มีความยาวจากเหนือมาใต้ประมาณ 600 กิโลเมตร ด้านกว้างสุดประมาณมีระยะห่าง 250 กิโลเมตร และบริเวณแคบสุดคือ คอคอดกระ จากฝั่งแม่น้ำกระบือ ถึงฝั่งทะเลตะวันออก มีความยาวประมาณ 50 กิโลเมตร

ภาคใต้ตอนบน ประกอบด้วยจังหวัด ชุมพร พังงา ระนอง สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต กระบี่ และนครศรีธรรมราช รวมมีพื้นที่ 41,563.4 ตารางกิโลเมตรหรือ 26 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 58.78 ของพื้นที่ทั้งภาค โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่มากที่สุดเท่ากับ 12,891.5 ตารางกิโลเมตรหรือ 8.06 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.23 ของพื้นที่ทั้งภาค นอกจากนั้นจังหวัดสุราษฎร์ธานียังเป็นจังหวัดศูนย์กลางของภาคใต้ตอนบน และจังหวัดที่มีพื้นที่น้อยที่สุดคือ จังหวัดภูเก็ตโดยมีพื้นที่เท่ากับ 543 ตารางกิโลเมตรหรือ 0.34 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.77 ของพื้นที่ทั้งภาค

ภาคใต้ตอนล่าง ประกอบด้วยจังหวัด นนทบุรี ตรัง สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส รวมมีพื้นที่ 29,151.8 ตารางกิโลเมตรหรือ 18.2 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 41.22 ของพื้นที่ทั้งภาค โดยจังหวัดสงขลามีพื้นที่มากที่สุดเท่ากับ 7,393.9 ตารางกิโลเมตรหรือ 4.62 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.46 ของพื้นที่ทั้งภาค และเป็นจังหวัดศูนย์กลางของภาคใต้ตอนล่าง จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่น้อยที่สุดเท่ากับ 1,940.4 ตารางกิโลเมตรหรือ 1.2 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.74 ของพื้นที่ทั้งภาค

ตารางที่ 2.1 พื้นที่ของจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้

จังหวัด	พื้นที่		ร้อยละ
	(ตร.กม.)	(ไร่)	
ภาคใต้ตอนบน	41,563.4	25,977,165	58.78%
กระบี่	4,708.5	2,942,820	6.66%
ชุมพร	6,009.0	3,755,630	8.50%
นครศรีธรรมราช	9,942.5	6,214,064	14.06%
พังงา	4,170.9	2,606,809	5.90%
ภูเก็ต	543.0	339,396	0.77%
ระนอง	3,298.0	2,061,278	4.66%
สุราษฎร์ธานี	12,891.5	8,057,168	18.23%
ภาคใต้ตอนล่าง	29,151.8	18,219,827	41.22%
ตรัง	4,917.5	3,073,449	6.95%
นราธิวาส	4,475.4	2,797,144	6.33%
ปัตตานี	1,940.4	1,212,722	2.74%
พัทลุง	3,424.5	2,140,296	4.84%
ยะลา	4,521.1	2,825,674	6.39%
สงขลา	7,393.9	4,621,181	10.46%
สตูล	2,479.0	1,549,361	3.51%
รวม	70,715.2	44,196,992	100.00%

ที่มา : สมุดรายงานสถิติภาคใต้

สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี้

2.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ภาคใต้ของไทยมีทั้งสภาพภูมิประเทศที่เป็นแนวภูเขาทอดยาวเป็นแนวเหนือ-ใต้หลายเทือก โดยพื้นที่ภูเขาทั้งหมดคิดเป็นเนื้อที่ประมาณร้อยละ 35 ของพื้นที่ภาค เทือกเขาที่สำคัญ ได้แก่ เทือกเขาภูเก็ต และเทือกเขานครศรีธรรมราช และสภาพภูมิประเทศที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเล ทั้งด้านตะวันตก และฝั่งตะวันออก โดยภาคใต้เป็นภาคที่มีชายฝั่งทะเลที่ยาวที่สุดของประเทศไทย โดยมีความยาวรวมทั้งสิ้นประมาณ 1,643 กิโลเมตร ประกอบด้วยชายฝั่งทะเลตะวันออก มีความยาวประมาณ 933.0 กิโลเมตร และชายฝั่งทะเลตะวันตกมีความยาวประมาณ 709.6 กิโลเมตร แต่จังหวัดยะลา และนัทลุงไม่มีชายฝั่งทะเล นอกจากนี้ยังประกอบด้วยเกาะสำคัญๆ หลายเกาะ ได้แก่ เกาะภูเก็ต เกาะตะรุเตา เกาะลันตัง ทางฝั่งทะเลตะวันตก และเกาะสมุย เกาะพะงัน ทางฝั่งตะวันออก เป็นต้น

ภาคใต้ของไทยมีความอุดมสมบูรณ์ในเรื่องน้ำเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมทั้งฝั่งตะวันตก และตะวันออกทำให้มีแหล่งน้ำธรรมชาติหลายแห่ง และแหล่งน้ำในภาคใต้ที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำตรัง แม่น้ำกระบุรี ซึ่งไหลลงสู่ชายฝั่งทะเลตะวันตกด้านมหาสมุทรอันดามัน และแม่น้ำท่าตะเภา แม่น้ำตาปี แม่น้ำพุมดวง แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำสุไหงโก-ลก ซึ่งไหลลงสู่ชายฝั่งทะเลตะวันออก แต่แม่น้ำในภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นแม่น้ำสายสั้นๆ และไหลแรง นอกจากนี้ยังมีระบบชลประทานในการจัดส่งน้ำเพื่อการเกษตร และมีทะเลสาบธรรมชาติ คือ ทะเลสาบสงขลา

2.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ภาคใต้มีภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน ฝนตกชุก โดยเฉลี่ยจะมีฝนตก 137 วันต่อปี ปริมาณฝนวัดได้เฉลี่ย 2,178.3 มิลลิเมตรต่อปี (ในปี พ.ศ. 2527) อุณหภูมิเฉลี่ย 27.2 องศาเซลเซียส (ในปี พ.ศ. 2527) และมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยร้อยละ 79.8 (ในปี พ.ศ. 2527) มีเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน และฤดูฝน โดยภาคใต้ฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออกจะมีฝนตกไม่เท่ากัน และช่วงเวลาต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นกับลมมรสุมที่พัดผ่าน กล่าวคือ ชายฝั่งทะเลตะวันตกของภาค บริเวณจังหวัดระนอง กระบุรี นิงงา ตรัง สตูล และภูเก็ตจะได้รับอิทธิพลมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดจากมหาสมุทรอินเดีย เข้าสู่แผ่นดินทางฝั่งทะเลอันดามัน ในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม

ทำให้มีปริมาณฝนเฉลี่ย 2,332.3 มิลลิเมตรต่อปี(ในปี พ.ศ.2527) ส่วนชายฝั่งทะเลตะวันออกของภาคใต้บริเวณจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช นัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จะได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดเข้าสู่แผ่นดินทางฝั่งอ่าวไทยระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคมทำให้มีฝนตกเฉลี่ย 2,062.8 มิลลิเมตรต่อปี (ในปี พ.ศ.2527)

2.4 การใช้ที่ดินในภาคใต้

การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ในภาคใต้ ดังแสดงในตารางที่ 2.2 และ 2.3 จะเห็นได้ว่า สัดส่วนของเนื้อที่ป่าไม้ต่อเนื้อที่ทั้งหมดมีแนวโน้มลดลง โดยในปี พ.ศ.2523 เนื้อที่ป่าไม้ของภาคใต้มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 24.05 ของพื้นที่ทั้งภาคหรือ 10.6 ล้านไร่ แต่ในปี พ.ศ. 2529 เหลือเพียงร้อยละ 21.47 ของพื้นที่ทั้งภาคหรือ 9.49 ล้านไร่ ภายในระยะเวลา 6 ปี เนื้อที่ป่าไม้ได้ลดลง 1,143,194 ไร่ ส่วนเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยสัดส่วนของเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตรต่อพื้นที่ทั้งภาคในปี พ.ศ.2523 คิดเป็นร้อยละ 30 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 35 ในปี พ.ศ.2529 หรือ 15.29 ล้านไร่หรือเพิ่มขึ้น 1,468,101 ไร่ ภายในระยะเวลา 6 ปี โดยพื้นที่ถือครองเพื่อการเพาะปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดจากร้อยละ 17 ของพื้นที่ทั้งภาคหรือ 7.64 ล้านไร่ในปี พ.ศ.2523 เป็นร้อยละ 20 ของพื้นที่ทั้งภาคหรือประมาณ 9 ล้านไร่

อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าสัดส่วนของพื้นที่ที่ไม่ได้จำแนกนั้น(เนื้อที่อื่นๆ) มีสัดส่วนที่ค่อนข้างคงที่ คือ คิดเป็นร้อยละ 44-45 ของพื้นที่ทั้งภาคตลอดช่วงปี พ.ศ.2523-2529 โดยที่พื้นที่ป่าไม้ได้ลดน้อยลง แต่ทั้งนี้การถือครองพื้นที่เพื่อการเกษตรกลับเพิ่มขึ้น เพราะฉะนั้น ปัญหาที่น่าเป็นห่วงสำหรับกรณีนี้ คือ ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ เพื่อทำการเกษตรของประชาชน และการตัดไม้เพื่อธุรกิจ

ตารางที่ 2.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินของภาคใต้ ระหว่างปี พ.ศ. 2523-2529

หน่วย : ไร่

	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
เนื้อที่ทั้งหมด	44,196,992	44,196,992	44,196,992	44,196,992	44,196,992	44,196,992	44,196,992
เนื้อที่ป่า	10,631,196	10,451,808	10,276,250	10,072,338	9,872,999	9,678,125	9,487,602
ลักษณะการถือครองเพื่อการเกษตร	13,817,702	14,261,827	14,360,958	14,354,730	14,288,125	15,082,239	15,285,803
ขนาดของฟาร์ม	22.0433	22.9053	22.9972	22.5955	22.6046	23.1624	23.2021
จำนวนฟาร์ม	626,844	622,643	624,466	635,291	632,089	651,152	658,812
ที่อยู่อาศัย	375,002	383,999	394,012	392,882	398,034	404,123	423,899
ที่นา	4,838,905	4,985,796	4,993,102	4,950,811	4,890,080	4,856,534	4,860,826
ที่ดินปลูกพืชไร่	103,081	120,798	130,829	132,906	139,638	149,097	154,298
ที่ดินปลูกไม้ผลและ ไม้ยืนต้น	7,643,371	7,786,024	8,071,853	8,098,784	8,102,877	8,871,952	8,973,474
ที่ดินปลูกผักและ ไม้ดอก	23,704	24,874	28,504	29,203	34,678	35,180	41,602
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	47,951	50,875	70,214	70,280	61,757	76,016	100,990
ที่รกร้างว่างเปล่า	400,498	540,451	391,992	395,983	383,352	423,696	456,619
ที่อื่นๆ	385,190	369,010	280,452	283,881	277,709	265,641	274,095
เนื้อที่อื่นๆ	19,748,094	19,483,357	19,559,784	19,769,924	20,035,868	19,436,628	19,423,587

ที่มา : สถิติการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 2.3 สัดส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินของภาคใต้ ระหว่างปี พ.ศ. 2523-2529

หน่วย : ไร่

	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529
เนื้อที่ทั้งหมด	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
เนื้อที่ป่า	24.05%	23.65%	23.25%	22.79%	22.34%	21.90%	21.47%
ลักษณะการถือครองเพื่อการเกษตร							
ที่อยู่อาศัย	0.85%	0.87%	0.89%	0.89%	0.90%	0.91%	0.96%
ที่นา	10.95%	11.28%	11.30%	11.20%	11.06%	10.99%	11.00%
ที่ดินปลูกพืชไร่	0.23%	0.27%	0.30%	0.30%	0.32%	0.34%	0.35%
ที่ดินปลูกไม้ผลและ ไม้ยืนต้น	17.29%	17.62%	18.26%	18.32%	18.33%	20.07%	20.30%
ที่ดินปลูกผักและ ไม้ดอก	0.05%	0.06%	0.06%	0.07%	0.08%	0.08%	0.09%
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	0.11%	0.12%	0.16%	0.16%	0.14%	0.17%	0.23%
ที่รกร้างว่างเปล่า	0.91%	1.22%	0.89%	0.90%	0.87%	0.96%	1.03%
ที่อื่นๆ	0.87%	0.83%	0.63%	0.64%	0.63%	0.60%	0.62%
เนื้อที่อื่นๆ	44.68%	44.08%	44.26%	44.73%	45.33%	43.98%	43.95%

ที่มา : จำนวนจากตารางที่ 2.2

2.5 สภาพทางสังคม

2.5.1 เขตการปกครองของภาคใต้

เขตการปกครองของภาคใต้ ตามสถิติการปกครองท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในปี พ.ศ. 2531 ภาคใต้มี 27 เทศบาล 112 อำเภอ 18 กิ่งอำเภอ 1,025 ตำบล 7,258 หมู่บ้าน 124 สุขาภิบาล และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,295,063 หลังคาเรือน

2.5.2 การกระจายตัวของประชากร

ชุมชนภาคใต้มีลักษณะเป็นชุมชนชนบท ประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 87 อาศัยอยู่ในเขตชนบท และประมาณร้อยละ 13 อาศัยอยู่ในเขตเมือง ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทมีการกระจายอยู่ในบริเวณที่ราบซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าว และบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันออกของภาคซึ่งเป็นแหล่งประมงของภาค คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส ส่วนบริเวณที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันตกประชากรจะอาศัยอยู่หนาแน่นตั้งแต่บริเวณจังหวัดนงา กระบี่ ตรัง และสตูล

จากสถิติของกรมการปกครองเมื่อสิ้นเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2531 ดังแสดงในตารางที่ 2.4 ปรากฏว่าประชากรในภาคใต้มีจำนวน 6,790,935 คนหรือเท่ากับร้อยละ 12.5 ของประชากรทั้งประเทศ จังหวัดที่มีประชากรมากที่สุด คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประชากร 1.39 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.40 ของประชากรทั้งภาค รองลงมา ได้แก่ จังหวัดสงขลา มีประชากร 1.05 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 15.39 ของทั้งภาค จังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ ระนอง มีประชากร 1.06 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 1.57 ของทั้งภาค ส่วนจังหวัดที่มีประชากรหนาแน่นที่สุด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ตประมาณ 283 คนต่อตารางกิโลเมตร รองลงมา ได้แก่ จังหวัดปัตตานี นครศรีธรรมราช สงขลา และนัทลุง ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่มีประชากรอาศัยอยู่เบาบางที่สุด ได้แก่ จังหวัดระนอง มีประชากรเฉลี่ย 32 คนต่อตารางกิโลเมตร นอกจากนั้นภาคใต้ตอนล่างมีความหนาแน่นมากกว่าภาคใต้ตอนล่าง โดยภาคใต้ตอนล่างมีความหนาแน่นของประชากรประมาณ 123 คนต่อตารางกิโลเมตร และภาคใต้ตอนบนมีความหนาแน่นของประชากรประมาณ 77 คนต่อตารางกิโลเมตร

ตารางที่ 2.4 จำนวนประชากร จำแนกตามเพศ ในภาคใต้ ปี พ.ศ.2531

จังหวัด	จำนวนประชากร(คน)			ความหนาแน่น คนต่อตร.กม.
	ชาย	หญิง	รวม	
ภาคใต้ตอนบน	1,612,218	1,599,048	3,211,266	77
กระบี่	142,020	135,441	277,461	59
ชุมพร	191,162	185,603	376,765	63
นครศรีธรรมราช	692,453	692,953	1,385,406	139
พังงา	103,413	99,761	203,174	49
ภูเก็ต	76,169	77,692	153,861	283
ระนอง	54,939	51,422	106,361	32
สุราษฎร์ธานี	352,062	356,176	708,238	55
ภาคใต้ตอนล่าง	1,797,063	1,782,606	3,579,669	123
ตรัง	252,287	245,858	498,145	101
นราธิวาส	267,883	264,060	531,943	119
ปัตตานี	251,079	259,231	510,310	263
พัทลุง	218,967	227,414	446,381	130
ยะลา	172,204	164,485	336,689	74
สงขลา	526,748	518,600	1,045,348	141
สตูล	107,895	102,958	210,853	85
รวม	3,409,281	3,381,654	6,790,935	96

ที่มา : รายงานการศึกษา ข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจลงทุนอุตสาหกรรมในภาคใต้
ศูนย์เศรษฐกิจอุตสาหกรรมภาคใต้ กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

2.6 การศึกษา

สถาบันการศึกษาในภาคใต้มีอยู่มากทั้งที่ดำเนินการโดยรัฐและเอกชน มีตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา จังหวัดสงขลานั้นได้ว่าเป็นศูนย์กลางของการศึกษาของภาคใต้ เนื่องจากเป็นแหล่งรวมของสถานศึกษาประเภทต่างๆ ไว้มากมายในทุกระดับทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ ทั้งของรัฐบาล และเอกชน จากสถิติของจำนวนนักเรียนแต่ละระดับในภาคใต้ ดังแสดงในตารางที่ 2.5 จะเห็นได้ว่า การได้รับการศึกษาของนักเรียนจะอยู่ในช่วงของการศึกษาภาคบังคับ คือ ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 การศึกษาในช่วงก่อนวัยเรียน ได้แก่ ระดับอนุบาล 1 อนุบาล 2 และเด็กเล็ก ยังอยู่ในสัดส่วนที่ต่ำ ส่วนการศึกษาในระดับมัธยมต้น และมัธยมปลายก็อยู่ในสัดส่วนที่ต่ำมาก และสัดส่วนของการออกจากการศึกษาก็มีระดับสูงในระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ทั้งนี้อาจเนื่องจากการโยกย้ายสถานศึกษาไปยังจังหวัดอื่นๆ เช่น กรุงเทพฯ หรือการเลิกเรียนเนื่องจากปัญหาด้านฐานะเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

สำหรับสถาบันการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยในภาคใต้ ปัจจุบันมี 4 แห่ง

- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา)
- วิทยาเขตปัตตานี (อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา)
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา (อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา)
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้ (อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา)

ส่วนในระดับวิทยาลัย ที่สำคัญคือ

- วิทยาลัยครู
- วิทยาลัยเกษตรกรรม
- วิทยาลัยเทคนิค
- วิทยาลัยอาชีวศึกษา
- วิทยาลัยประมง และ
- วิทยาลัยพยาบาล

ตารางที่ 2.5 จำนวนและสัดส่วนของนักเรียนแต่ละระดับในภาคใต้ ประจำปีการศึกษา 2525-2528

ชั้นเรียน	2525		2526		2527		2528	
	จำนวนนักเรียน (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	จำนวนนักเรียน (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	จำนวนนักเรียน (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)	จำนวนนักเรียน (คน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
รวม	1,290,956	100.00%	1,291,541	100.00%	1,326,471	100.00%	1,307,370	100.00%
อนุบาล 1	17,782	1.39%	20,200	1.56%	21,815	1.64%	22,190	1.70%
อนุบาล 2	13,123	1.02%	14,202	1.10%	15,618	1.18%	16,221	1.24%
เด็กเล็ก	34,385	2.66%	38,223	2.96%	44,181	3.33%	49,907	3.82%
ประถม 1	194,103	15.04%	185,514	14.36%	190,290	14.35%	189,836	14.06%
ประถม 2	169,794	13.15%	163,826	12.68%	163,157	12.30%	164,012	12.55%
ประถม 3	162,197	12.56%	160,625	12.44%	159,676	12.04%	153,838	11.77%
ประถม 4	158,725	12.30%	152,852	11.83%	157,946	11.91%	151,865	11.62%
ประถม 5	170,348	13.20%	153,929	11.92%	153,281	11.56%	153,000	11.70%
ประถม 6	125,474	9.72%	147,660	11.43%	142,480	10.74%	136,335	10.43%
มัธยม 1	61,572	4.77%	64,376	4.98%	75,787	5.71%	65,751	5.03%
มัธยม 2	59,679	4.62%	59,242	4.59%	62,935	4.74%	68,520	5.24%
มัธยม 3	52,447	4.06%	55,294	4.28%	58,707	4.43%	58,209	4.45%
มัธยม 4	27,192	2.11%	28,591	2.21%	29,564	2.23%	27,834	2.13%
มัธยมศึกษา 4	551	0.04%	-	-	-	-	-	-
มัธยม 5	23,047	1.79%	24,376	1.89%	27,315	2.06%	25,485	1.95%
มัธยมศึกษา 5	20,537	1.59%	-	-	-	-	-	-
มัธยม 6	-	-	22,631	1.75%	23,719	1.79%	30,367	2.32%

ที่มา : (1) แบบรายงานการศึกษาส่วนภูมิภาค ภาคสถิติ (รศ.ภ.) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

: (2) สมุดรายงานสถิติภาคใต้ สำนักงานสถิติ สำนักนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : ข้อมูลเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน ของทุกปี

: - หมายถึง ไม่มีข้อมูล

อย่างไรก็ตามปัจจุบันประชากรในภาคใต้มีการตื่นตัวทางการศึกษามาก และเริ่มให้ความสนใจที่จะศึกษาทางด้านวิชาชีพมากขึ้น เป็นผลให้สถาบันการศึกษาเอกชนที่เปิดสอนทางด้านวิชาชีพมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในระยะไม่กี่ปีที่ผ่านมา

2.7. ด้านสาธารณสุข

ปัจจุบันแต่ละจังหวัดในภาคใต้มีสถานบริการด้านสาธารณสุขเปิดดำเนินการอยู่โดยทั่วไป โดยเฉพาะในเขตเมือง ได้แก่ โรงพยาบาลจังหวัด โรงพยาบาลอำเภอ โรงพยาบาลเอกชน และคลินิกเอกชน และในระดับตำบลจะมีสถานอนามัยอยู่เกือบทุกตำบล จากตารางที่ 2.6 แสดงถึงสถิติของจำนวนโรงพยาบาล จำนวนเตียง จำนวนผู้ป่วย จำนวนแพทย์ และพยาบาลในภาคใต้ระหว่างปี พ.ศ. 2519-2528 พบว่า การให้บริการทางด้านสาธารณสุขในภาคใต้มีแนวโน้มที่ดีขึ้น โดยมีจำนวนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้น สัดส่วนของประชากรต่อเตียง สัดส่วนของประชากรต่อแพทย์ และสัดส่วนของจำนวนประชากรต่อจำนวนพยาบาลมีแนวโน้มลดลง แสดงถึงการให้ความสำคัญต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนของรัฐบาล

อย่างไรก็ตามการขยายตัวของบริการด้านสาธารณสุขก็ยังต่ำกว่าการขยายตัวของความต้องการการบริการสาธารณสุขของประชาชน คือ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างจำนวนแพทย์ต่อจำนวนประชากรของภาคใต้แล้ว จะเห็นว่า มีสัดส่วนที่ต่ำมากโดยเฉพาะที่จังหวัด นครศรีธรรมราชซึ่งเป็นจังหวัดใหญ่มีประชากรกว่า 1 ล้านคน ปรากฏว่า มีสัดส่วนของแพทย์ต่อประชากรเพียงประมาณ 1 : 12,000 เท่านั้น สำหรับจังหวัดสงขลาซึ่งมีประชากรมากเป็นอันดับสอง มีสัดส่วนของแพทย์ต่อประชากร ประมาณ 1 : 2,900

2.8. โครงสร้างทางการผลิตของภาคใต้

ภาคใต้เป็นภาคที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรภาคหนึ่งของไทย สาขาการผลิตที่สำคัญที่สุดของภาคใต้ คือ สาขาเกษตรกรรม จากตัวเลขผลิตภัณฑ์รวมภาคใต้ (Gross Regional Product (GRP)) ปี พ.ศ. 2530 ตามราคาคงที่ปี พ.ศ. 2515 ดังแสดงในตารางที่ 2.7 และ 2.8 ปรากฏว่า การผลิตในสาขาเกษตรกรรม (Agriculture) ยังมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการผลิตในภาคนี้ คือ มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 33-34 ของผลิตภัณฑ์รวมของภาคในช่วงปี

ตารางที่ 2.6 จำนวนโรงพยาบาล เตียงผู้ป่วย ผู้ป่วย แพทย์ และพยาบาลในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2519-2528

ปี	จำนวน โรงพยาบาล	จำนวน เตียง	อัตราส่วน ประชากรต่อ เตียง 1 เตียง	จำนวน ผู้ป่วย ทั้งหมด	จำนวน แพทย์	อัตราส่วน ประชากรต่อ แพทย์ 1 คน	จำนวน พยาบาล	อัตราส่วน ประชากรต่อ พยาบาล 1 คน
2519 (1), (2)	20	4,906	1,086.32	1,069,244	154	34,607.14	653	8,161.56
2520 (1), (2)	19	4,756	1,147.33	1,095,633	136	40,122.69	574	9,506.42
2521 (1), (2)	21	5,808	961.81	1,352,274	175	31,921.13	937	5,961.79
2522 (1), (2)	20	6,183	925.07	1,470,961	170	33,648.48	873	6,551.77
2523 (1)	21	6,518	893.40	1,877,938	190	30,648.48	1,014	5,742.81
2524 (1)	21	6,712	884.19	1,730,418	226	26,259.73	1,080	5,495.09
2525	21	7,098	851.82	1,944,745	231	26,174.04	1,158	5,221.25
2526	19	5,760	1,080.89	2,100,549	265	23,494.01	1,199	5,192.59
2527	19	5,915	1,065.07	2,122,620	302	20,860.52	1,507	4,180.41
2528	19	5,937	1,084.92	2,196,180	390	16,515.86	1,364	4,722.28

ที่มา : (1) กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

(2) กองโรงพยาบาลภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข

(3) สมุดรายงานสถิติภาคใต้ สำนักงานสถิติ สำนักนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : (1) รวมโรงพยาบาลประจำ

(2) รวมโรงพยาบาลโรคจิต

ตารางที่ 2.7 ผลิตภัณฑ์ภาคใต้ ราคาคงที่ ปี 2515 จำแนกตามสาขาการผลิต

หน่วย : พันล้านบาท

	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530
การเกษตร	10,143,782	10,774,068	11,293,871	11,687,518	12,515,034	13,206,036	14,105,437
กลีกรวม	5,619,258	6,006,369	6,122,278	6,295,306	7,252,961	7,573,198	8,356,269
ปศุสัตว์	821,360	890,491	1,053,931	1,120,466	1,104,758	1,270,206	1,338,325
ประมง	1,467,797	1,632,266	1,698,496	1,614,865	1,688,245	1,771,857	1,678,462
ป่าไม้	1,221,829	1,160,036	1,321,581	1,422,573	1,088,834	1,096,560	1,126,176
บริการทางการเกษตร	142,723	131,426	103,143	112,676	146,082	106,776	100,570
การแปรรูปสินค้าเกษตรอย่างง่าย	870,815	953,480	994,442	1,121,632	1,234,154	1,387,439	1,505,635
เหมืองแร่และการขุดหิน	2,356,975	2,095,517	1,835,030	2,027,300	1,819,348	1,781,292	1,888,703
อุตสาหกรรม	2,080,982	1,968,533	1,975,168	2,110,821	2,163,127	2,032,900	2,108,255
การก่อสร้าง	1,324,605	1,330,924	1,391,162	1,732,415	1,742,661	1,818,821	1,786,439
ไม้อ่าและประปา	511,944	641,998	691,083	757,338	826,708	920,465	967,298
คมนาคมและขนส่ง	1,759,584	1,885,179	1,919,280	2,407,152	2,454,566	2,649,924	2,843,039
ค้าส่งและค้าปลีก	5,400,825	5,989,459	6,149,793	6,227,773	6,742,256	7,014,085	7,090,322
ธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์	502,730	571,384	685,348	677,399	723,874	797,565	936,730
ที่อยู่อาศัย	1,485,436	1,544,353	1,628,383	1,694,868	1,791,242	1,945,115	2,018,514
บริหารราชการแลปกป้องกันประเทศ	1,863,040	2,130,718	2,377,709	2,312,810	2,483,203	2,570,388	2,636,928
บริการ	3,373,000	3,726,484	4,160,247	4,435,407	4,721,052	5,116,117	5,480,726
ผลิตภัณฑ์ภาคใต้	30,802,903	32,659,617	34,107,074	36,070,801	37,983,071	39,852,708	41,862,391

ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด อุนกรมใหม่ พ.ศ. 2524-2530

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 2.8 สัดส่วนของผลิตภัณฑ์ภาคใต้ ราคาคงที่ ปี 2515 จำแนกตามสาขาการผลิต

หน่วย : ร้อยละ

	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530
การเกษตร	32.93%	32.99%	33.11%	32.40%	32.95%	33.14%	33.69%
กลีกรวม	18.24%	18.39%	17.95%	17.45%	19.10%	19.00%	19.96%
ปศุสัตว์	2.67%	2.73%	3.09%	3.11%	2.91%	3.19%	3.20%
ประมง	4.77%	5.00%	4.98%	4.48%	4.44%	4.45%	4.01%
ป่าไม้	3.97%	3.55%	3.87%	3.94%	2.87%	2.75%	2.69%
บริการทางการเกษตร	0.46%	0.40%	0.30%	0.31%	0.38%	0.27%	0.24%
การแปรรูปสินค้าเกษตรอย่างง่าย	2.83%	2.92%	2.92%	3.11%	3.25%	3.48%	3.60%
เหมืองแร่และการขุดหิน	7.65%	6.42%	5.38%	5.62%	4.79%	4.47%	4.51%
อุตสาหกรรม	6.76%	6.03%	5.79%	5.85%	5.69%	5.10%	5.04%
การก่อสร้าง	4.30%	4.08%	4.08%	4.80%	4.59%	4.56%	4.27%
ไฟฟ้าและประปา	1.66%	1.97%	2.03%	2.10%	2.18%	2.31%	2.31%
คมนาคมและขนส่ง	5.71%	5.77%	5.63%	6.67%	6.46%	6.65%	6.79%
ค้าส่งและค้าปลีก	17.53%	18.34%	18.03%	17.27%	17.75%	17.60%	16.94%
ธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์	1.63%	1.75%	2.01%	1.88%	1.91%	2.00%	2.24%
ที่อยู่อาศัย	4.82%	4.73%	4.77%	4.70%	4.72%	4.88%	4.82%
บริหารราชการแลกเปลี่ยนประเทศ	6.05%	6.52%	6.97%	6.41%	6.54%	6.45%	6.30%
บริการ	10.95%	11.41%	12.20%	12.30%	12.43%	12.84%	13.09%
ผลิตภัณฑ์ภาคใต้	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 2.7

ตารางที่ 2.9 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาคใต้ ราคาคงที่ ปี 2515 จำแนกตามสาขาการผลิต

หน่วย : ร้อยละ

	2525	2526	2527	2528	2529	2530
การเกษตร	6.21%	4.82%	3.49%	7.08%	5.52%	6.81%
กลีกรวม	6.89%	1.93%	2.83%	15.21%	4.42%	10.34%
ปศุสัตว์	8.42%	18.35%	6.31%	-1.40%	14.98%	5.36%
ประมง	11.21%	4.06%	-4.92%	4.54%	4.95%	-5.27%
ป่าไม้	-5.06%	13.93%	7.64%	-23.46%	0.71%	2.70%
บริการทางการเกษตร	-7.92%	-21.52%	9.24%	29.65%	-26.91%	-5.81%
การแปรรูปสินค้าเกษตรอย่างง่าย	9.49%	4.30%	12.79%	10.03%	12.42%	8.52%
เหมืองแร่และการขุดหิน	-11.09%	-12.43%	10.48%	-10.26%	-2.09%	6.03%
อุตสาหกรรม	-5.40%	0.34%	6.87%	2.48%	-6.02%	3.71%
การก่อสร้าง	0.48%	4.53%	24.53%	0.59%	4.37%	-1.78%
ไฟฟ้าและประปา	25.40%	7.65%	9.59%	9.16%	11.34%	5.09%
คมนาคมและขนส่ง	7.14%	1.81%	25.42%	1.97%	7.96%	7.29%
ค้าส่งและค้าปลีก	10.90%	2.68%	1.27%	8.26%	4.03%	1.09%
ธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์	13.66%	19.95%	-1.16%	6.86%	10.18%	17.45%
ที่อยู่อาศัย	3.97%	5.44%	4.08%	5.69%	8.59%	3.77%
บริหารราชการแลปกป้องประเทศ	14.37%	11.59%	-2.73%	7.37%	3.51%	2.59%
บริการ	10.48%	11.64%	6.61%	6.44%	8.37%	7.13%
ผลิตภัณฑ์ภาคใต้	6.02%	4.44%	5.76%	5.30%	4.92%	5.04%

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 2.7

พ.ศ. 2524-2530 โดยในปี พ.ศ. 2530 การผลิตในสาขาเกษตรกรรมมีมูลค่าคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.69 ของผลิตภัณฑ์รวมของภาค รองลงมาเป็นสาขาการค้าปลีก-ค้าส่ง (Wholesale and Retail Trade) มีสัดส่วนร้อยละ 17-18 ของผลิตภัณฑ์รวมของภาคในช่วงปี พ.ศ. 2524-2530 โดยในปี พ.ศ. 2530 การผลิตในสาขานี้มีสัดส่วนร้อยละ 16.94 ของผลิตภัณฑ์รวมของภาค มูลค่าการผลิตทางสาขาบริการ (Services) คิดเป็นร้อยละ 11-13 ของผลิตภัณฑ์รวมของภาคในช่วงปี พ.ศ. 2524-2530 โดยในปี พ.ศ. 2530 การผลิตในสาขานี้มีสัดส่วนร้อยละ 13.09 ของผลิตภัณฑ์รวมของภาค การผลิตในสาขาการขนส่ง (Transportation and Communication) มีสัดส่วนร้อยละ 6-7 ของผลิตภัณฑ์รวมของภาคในช่วงปี พ.ศ. 2524-2530 โดยในปี พ.ศ. 2530 การผลิตในสาขานี้มีสัดส่วนร้อยละ 6.79 ของผลิตภัณฑ์รวมของภาค ส่วนสาขาการผลิตอื่นๆ มีสัดส่วนต่ำกว่าร้อยละ 6 ทั้งสิ้น ได้แก่ สาขาเหมืองแร่ (Mining and Quarrying) และสาขาอุตสาหกรรม (Manufacturing) มีสัดส่วนโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ 5 ของผลิตภัณฑ์ภาค

การประกอบอาชีพของประชาชนในภาคใต้ เนื่องจากภาคใต้เป็นภาคที่มีความอุดมสมบูรณ์ ภาคหนึ่ง ประชาชนส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพมากกว่าหนึ่งอาชีพ อาชีพที่สำคัญ คือ อาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา การทำสวนยางพารา การทำสวนมะพร้าว การทำสวนปาล์ม น้ำมัน การทำสวนผลไม้ต่างๆ เป็นต้น และอาชีพประมง ได้แก่ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามพื้นที่แนวชายฝั่ง โดยเฉพาะกุ้งกุลาดำ ทั้งนี้เนื่องจากมีพื้นที่ติดกับทะเลทั้ง 2 ด้านและมีขนาดยาว จนทำให้การเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำเป็นธุรกิจที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในภาคใต้ และอุตสาหกรรมเหมืองแร่ อาชีพอื่นๆ ที่มีความสำคัญ รองลงมา ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ การค้าขาย และการบริการ เป็นต้น

2.8.1 การผลิตในสาขาเกษตรกรรม (Agriculture Sector)

การผลิตในสาขาเกษตรกรรมมีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวกับความเป็นอยู่ หรือรายได้ของประชากรส่วนใหญ่ของภาคเป็นอย่างมาก จากตารางที่ 2.8 แสดงถึงสัดส่วนของผลผลิตของสาขาการผลิตต่างๆ พบว่า การผลิตในสาขาเกษตรกรรมมีสัดส่วนอยู่ในระดับสูง คือ เฉลี่ยร้อยละ 33 ตลอดช่วงปี พ.ศ. 2524-2532 การผลิตในสาขาเกษตรกรรม ที่สำคัญได้แก่ กสิกรรม (Crops) มีสัดส่วนสูงที่สุดของการผลิตในสาขาเกษตรกรรม คือ เฉลี่ยร้อยละ 18 ตลอดช่วงปี พ.ศ. 2524-2530 โดยผลผลิตที่สำคัญที่สุดในภาคกสิกรรม คือ ยางพารา ในแต่ละปีภาคใต้สามารถผลิตได้เป็นมูลค่าหลายล้านบาท และเป็นสินค้าออกที่สำคัญที่สร้างเงินตราต่างประเทศเป็นอย่างมาก ผลผลิตในภาคกสิกรรมที่สำคัญรองลงมา ได้แก่ ข้าว มะพร้าว กาแฟ ปาล์ม น้ำมัน

และผลไม้ต่างๆ

อันจะสังเกตเห็นว่า การผลิตพืชผลต่างๆของภาคใต้ นั้น ส่วนใหญ่เป็นลักษณะของพืชยืนต้น ดังนั้นในระยะแรกจึงต้องลงทุนสูงมาก และกว่าจะเก็บเกี่ยวได้ก็ต้องใช้เวลาอันนานจึงเป็นข้อจำกัดที่ทำให้ขาดความคล่องตัว ไม่สามารถจะปรับการผลิตให้สอดคล้องหรือเหมาะสมกับสภาพของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างทันที่ ส่วนการเพาะปลูกพืชไร่ในภาคใต้มีความสำคัญน้อยมาก

สำหรับการผลิตในสาขาเกษตรกรรมที่มีสัดส่วนรองลงมา ได้แก่ การประมง (Fisheries) โดยภาคใต้เป็นแหล่งประมงทางทะเลที่สำคัญทั้งด้านอ่าวไทยและทะเลอันดามัน การปศุสัตว์ (Livestock) และการแปรรูปสินค้าเกษตรอย่างง่าย (Simple Agricultural Processing Products)

ก. การผลิตในภาคกสิกรรม (Crops)

1. ยางพารา ยางพาราเป็นพืชที่ปลูกในภาคใต้อย่างแพร่หลาย และเป็นพืชเศรษฐกิจอันดับหนึ่งของภาค ภาคใต้มีการเพาะปลูกยางในทุกจังหวัด แต่จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกยางมาก ได้แก่ จังหวัดสงขลา สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง นราธิวาส รวมพื้นที่เพาะปลูกมีประมาณ 9.7 ล้านไร่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดในภาคใต้ จังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่เพาะปลูกสูงที่สุด เท่ากับ 1,639,182 ไร่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น และภาคใต้สามารถผลิตยางดิบได้ประมาณร้อยละ 95 ของผลผลิตยางทั้งประเทศ สาเหตุที่จูงใจให้ประชาชนนิยมปลูกยางพารามากกว่าพืชอื่น เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ที่เอื้ออำนวยและเหมาะสมแก่การเพาะปลูกยางพารามากกว่าพืชอื่นๆ ประกอบกับผลผลิตยางสามารถขายได้ทุกลักษณะ และทุกระดับคุณภาพ สำหรับผลผลิตยางของภาคใต้ในปัจจุบันสามารถให้ผลผลิตประมาณ 900,000 เมตริกตันต่อปี อย่างไรก็ตามพื้นที่การเพาะปลูกยางพาราในปัจจุบันได้ลดลงมากเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต เนื่องจากการตกต่ำของราคายางแผ่น และความล้มเหลวของการส่งเสริมในอุตสาหกรรมน้ำยางข้น อีกทั้งยังมีการกว้านซื้อที่ดินเพื่อการเก็งกำไรและแปรสภาพเป็นโรงงานอุตสาหกรรม จึงทำให้พื้นที่การเพาะปลูกสวนยางลดลง

2. ข้าว การปลูกข้าวในภาคใต้มีกระจายอยู่ทั่วไปอย่างกว้างขวางมีการปลูกทั้งข้าวนาปี และข้าวนาปรัง แต่การปลูกข้าวในภาคใต้ได้มีแนวโน้มที่ลดลงขึ้นทั้งในด้านของพื้นที่เพาะปลูก พื้นที่เก็บเกี่ยว และผลผลิตดังแสดงในตารางที่ 2.10 ถึงตารางที่ 2.13 จะเห็นได้ว่าเนื้อที่การเพาะปลูกมีสัดส่วนได้ลดลงในช่วงปี พ.ศ.2527-2530 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพาะปลูกข้าวของจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง นราธิวาส สตูล ระนอง ภูเก็ต กระบี่ และตรัง พื้นที่เพาะปลูกข้าวของภาคใต้มีประมาณร้อยละ 25 ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งภาครองจากพื้นที่การทำสวนยาง ประชากรในภาคประมาณร้อยละ 40-50 มีอาชีพการทำนาเป็นอาชีพหลัก แต่ผลผลิตข้าวในภาคใต้มีความสำคัญในทางเศรษฐกิจไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับภาคอื่นๆ เนื่องจากพันธุ์ข้าวที่ใช้ในการเพาะปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์พื้นเมืองให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ สภาพดิน และการใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มผลผลิตมีน้อย และมีการใช้เฉพาะในท้องที่ที่สามารถควบคุมน้ำได้เท่านั้น นอกจากนี้ยังขาดระบบชลประทานที่ดี หน้าแล้งจะขาดน้ำในการหล่อเลี้ยงต้นข้าว และหน้าฝนมักจะทำน้ำท่วม ทำให้ข้าวเสียหายอยู่เสมอ ดังนั้นผลผลิตที่ได้จึงใช้เพียงบริโภคภายในภาค ส่วนข้าวคุณภาพดีจะนำเข้ามาจากแหล่งผลิตในภาคอื่นๆ ซึ่งมีประมาณปีละไม่น้อยกว่า 100,000 เมตริกตันต่อปี

อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้ผลผลิตข้าวมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการปรับปรุงดินในพื้นที่ที่ขาดความอุดมสมบูรณ์โดยใช้ปุ๋ย การใช้ข้าวพันธุ์ดีตลอดจนการใช้เทคนิคสมัยใหม่เข้าช่วยในการผลิต แต่ผลผลิตข้าวเฉลี่ยต่อไร่ของภาคใต้ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าผลผลิตของทั้งประเทศ โดยผลิตได้เฉลี่ย 290 กิโลกรัมต่อไร่ เทียบกับผลผลิตเฉลี่ย 330 กิโลกรัมต่อไร่ของทั้งประเทศ

แหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของภาคใต้ส่วนใหญ่อยู่ทางฝั่งตะวันออก ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา เป็นต้น ทั้งนี้การผลิตข้าวในจังหวัดนครศรีธรรมราช และพัทลุงได้ผลค่อนข้างดี มีผลผลิตเหลือบริโภคส่งออกไปจำหน่ายยังจังหวัดอื่นๆ ในภาค

3. มะพร้าว เป็นพืชที่พื้นที่เพาะปลูกอันดับสามรองจากพื้นที่สวนยางพารา และพื้นที่นา สภาพธรรมชาติในภาคใต้เอื้ออำนวยต่อการปลูกมะพร้าวมาก ประกอบกับมะพร้าวเป็นพืชที่ไม่ต้องใช้แรงงานและเทคนิคการผลิตมากนัก ประชาชนจึงนิยมปลูกกันโดยทั่วไป พื้นที่เพาะปลูกมะพร้าวในภาคใต้มีประมาณ 1.41 ล้านไร่ โดยมีการปลูกกันตามบริเวณชายฝั่ง เกาะ และพื้นที่ทั่วไป ในหมู่บ้าน แต่การเพาะปลูกส่วนใหญ่กระจายอยู่ใน 6 จังหวัดตามแนวชายฝั่งตะวันออก ได้แก่

ตารางที่ 2.10 เนื้อที่การเพาะปลูกข้าวหน้าปี และนาปรังในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2523-2532

หน่วย : ไร่

จังหวัด	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
ชุมพร	161,133	16,845	180,726	184,688	136,255	170,419	175,697	137,233	101,976	136,568
นครศรีธรรมราช	1,088,484	1,201,214	1,168,146	1,270,037	948,698	1,111,090	1,085,759	1,125,759	1,128,786	991,087
นัทลุง	393,605	607,797	606,684	532,826	592,860	685,822	626,747	598,075	626,843	627,362
สงขลา	514,017	568,080	572,065	570,852	449,645	441,003	536,748	522,844	545,342	501,244
สุราษฎร์ธานี	325,359	420,253	430,976	442,545	407,541	401,604	385,567	370,833	373,743	413,534
กระบี่	157,731	155,955	155,895	192,551	166,255	179,309	155,288	138,276	137,261	152,035
ตรัง	268,097	261,834	248,218	284,025	180,595	197,383	188,312	174,063	174,142	176,354
พังงา	37,362	51,837	55,371	75,949	58,947	44,148	46,206	48,931	28,603	41,297
ภูเก็ต	9,581	11,011	12,355	6,864	6,315	12,163	10,825	6,766	5,903	5,777
ระนอง	15,911	16,786	16,999	12,105	16,594	18,811	17,251	19,409	19,353	21,376
สตูล	127,091	122,142	130,676	157,061	160,049	154,507	150,621	135,723	136,972	143,634
นราธิวาส	203,606	210,168	217,343	185,943	232,308	231,412	173,797	155,630	197,394	211,760
ปัตตานี	250,982	269,376	268,585	274,990	371,062	277,781	276,048	271,502	269,428	255,937
ยะลา	85,279	87,374	98,884	58,786	82,316	61,398	62,139	70,564	81,797	78,252
รวมพื้นที่เพาะปลูกในภาคใต้	3,638,238	4,001,472	4,162,923	4,249,222	3,809,440	3,986,850	3,891,005	3,775,608	3,827,543	3,756,217
สัดส่วนพื้นที่เพาะปลูกในภาคใต้	6.17%	6.66%	6.94%	7.44%	6.09%	6.40%	6.14%	6.13%	6.55%	5.81%
พื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ	58,971,320	60,109,585	59,970,299	57,133,792	62,595,983	62,329,326	63,421,850	61,571,082	58,474,033	64,677,431

ที่มา : สถิติการเกษตร กรมเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 2.11 พื้นที่การเก็บเกี่ยวข้าวนาปี และนาปรังในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2523-2532

หน่วย : ไร่

จังหวัด	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
ชุมพร	na	na	180,726	184,638	130,592	167,546	175,670	136,703	101,153	117,710
นครศรีธรรมราช	na	na	987,786	1,238,443	920,327	921,168	1,048,099	1,054,855	1,009,246	643,159
นัทลุง	na	na	508,059	532,246	599,209	678,758	626,095	591,432	625,707	596,219
สงขลา	na	na	380,354	566,119	382,802	420,860	536,661	496,496	515,664	422,947
สุราษฎร์ธานี	na	na	444,880	440,568	396,777	388,020	370,942	348,536	360,470	377,232
กระบี่	na	na	153,033	192,551	166,208	163,943	155,282	137,418	136,477	146,749
ตรัง	na	na	207,084	267,003	177,196	179,639	184,966	157,065	174,202	167,934
พังงา	na	na	55,371	72,112	55,658	43,811	46,082	48,281	28,049	39,321
ภูเก็ต	na	na	11,732	6,716	6,234	12,043	8,963	6,644	5,502	5,705
ระนอง	na	na	16,999	12,088	16,594	17,229	16,975	19,227	19,325	21,048
สตูล	na	na	128,055	155,612	158,113	151,119	150,162	122,903	136,972	143,170
นราธิวาส	na	na	198,440	185,886	169,715	206,751	156,268	122,666	172,522	201,971
ปัตตานี	na	na	248,594	267,403	253,074	242,730	245,650	227,044	231,498	218,264
ยะลา	na	na	101,977	58,786	66,471	59,351	61,879	52,667	66,956	71,839
รวมพื้นที่เก็บเกี่ยวภาคใต้	na	na	3,623,590	4,180,171	3,488,970	3,652,968	3,783,694	3,521,937	3,583,743	3,173,268
สัดส่วนพื้นที่เก็บเกี่ยวในภาคใต้			6.37%	7.48%	5.81%	6.07%	6.16%	6.13%	6.31%	5.13%
พื้นที่เก็บเกี่ยวทั่วประเทศ	na	na	56,906,415	55,875,106	60,037,580	60,185,689	61,456,710	57,462,631	56,768,183	61,912,078

ที่มา : สถิติการเกษตร กรมเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 2.12 ผลผลิตข้าวนาปี และนาปรังในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2523-2532

หน่วย : ตัน

จังหวัด	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
ชุมพร	38,860	41,312	44,341	41,537	31,916	47,820	46,348	45,350	25,318	34,695
นครศรีธรรมราช	311,893	319,191	290,983	356,383	217,793	211,117	216,390	263,063	297,174	194,027
นัทลุง	149,580	217,051	218,010	187,602	196,731	226,971	202,800	180,708	235,075	204,045
สงขลา	152,042	151,379	152,297	149,956	105,305	105,411	138,698	123,164	146,019	132,111
สุราษฎร์ธานี	103,204	128,206	132,876	116,160	102,725	111,474	91,193	83,991	92,500	105,921
กระบี่	43,175	45,430	44,993	40,482	53,817	54,333	48,925	38,340	38,433	39,553
ตรัง	93,107	80,725	76,527	83,951	48,901	51,352	56,318	40,703	42,595	43,920
พังงา	12,415	16,490	17,279	21,062	12,863	12,097	13,538	12,722	7,494	9,787
ภูเก็ต	2,303	3,717	3,838	2,137	1,618	2,737	3,442	2,354	1,841	1,814
ระนอง	3,412	4,990	5,038	3,078	4,252	4,947	4,779	3,397	4,743	6,156
สตูล	42,511	33,289	36,100	39,482	51,019	41,648	35,781	30,005	35,230	39,651
นราธิวาส	50,030	45,181	47,710	62,119	50,623	68,123	53,600	35,487	69,520	68,816
ปัตตานี	70,108	46,947	46,818	79,001	76,870	75,746	78,659	69,745	95,406	70,763
ยะลา	21,994	20,173	25,092	19,085	21,146	16,677	18,583	16,416	33,287	23,556
รวมผลผลิตในภาคใต้	1,094,634	1,154,081	1,141,902	1,202,035	975,579	1,030,453	1,009,054	945,445	1,124,635	974,815
สัดส่วนผลผลิตในภาคใต้					4.99%	5.18%	4.98%	5.01%	6.23%	4.58%
ผลผลิตทั้งประเทศ					19,548,943	19,904,811	20,263,867	18,868,161	18,042,057	21,262,897

ที่มา : สถิติการเกษตร กรมเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 2.13 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ข้าวนาปี และนาปรังในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2523-2532

หน่วย : กก.ต่อไร่

จังหวัด	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532
ชุมพร	na	na	245	225	244	285	264	332	250	295
นครศรีธรรมราช	na	na	295	298	237	229	206	249	294	302
พัทลุง	na	na	429	352	334	334	324	306	376	342
สงขลา	na	na	400	265	275	250	258	248	283	312
สุราษฎร์ธานี	na	na	299	264	259	287	246	241	257	281
กระบี่	na	na	294	210	324	331	315	279	282	270
ตรัง	na	na	370	314	276	296	304	259	245	262
นังงา	na	na	312	292	231	276	294	263	267	249
ภูเก็ต	na	na	327	318	260	227	384	354	335	318
ระนอง	na	na	296	255	256	287	282	177	245	292
สตูล	na	na	282	254	323	276	238	244	257	277
นราธิวาส	na	na	240	334	298	329	343	289	403	341
ปัตตานี	na	na	188	295	304	312	320	307	412	324
ยะลา	na	na	246	325	318	281	300	312	497	328
ผลผลิตเฉลี่ยในภาคใต้	na	na	302	285	281	285	291	276	314	299
ผลผลิตทั้งประเทศ	na	na	na	na	326	331	330	328	318	343

ที่มา : สถิติการเกษตร กรมเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และนราธิวาส พื้นที่การเพาะปลูกมะพร้าว ของทั้ง 6 จังหวัดที่กล่าวมาแล้วนั้น มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 84 ของพื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งหมด จังหวัดชุมพรมีเนื้อที่เพาะปลูกสูงที่สุด เท่ากับ 465,188 ไร่ รองลงมาได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่เพาะปลูก 312,512 ไร่ การเพาะปลูกมะพร้าวในภาคใต้ในปี พ.ศ. 2531 ให้ผลผลิตรวม 848 ล้านผล ลดลงจากปี พ.ศ. 2530 ร้อยละ 1.3 เนื่องจากขาดการบำรุงรักษา เกษตรกร หันไปให้ความสนใจเพาะปลูกชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า โดยปัจจุบันเกษตรกรได้ลดพื้นที่ การเพาะปลูกมะพร้าวลง ทั้งนี้เนื่องจากมีการใช้น้ำมันปาล์มมาทดแทนน้ำมันมะพร้าวมากขึ้น อุปสงค์ต่อน้ำมันปาล์มจึงเพิ่มขึ้นจึงเป็นสิ่งจูงใจให้เกษตรกรหันมาปลูกปาล์มน้ำมันมากขึ้น

นอกจากนี้การเก็บเกี่ยวผลผลิตออกมาสู่ตลาดในจำนวนมากๆ และการซื้อขายมะพร้าว โดยส่วนใหญ่อยู่ในมือของพ่อค้าคนกลาง เกษตรกรขาดอำนาจในการต่อรอง ทำให้เกษตรกรไม่ได้รับประโยชน์จากราคาเท่าที่ควร

4. กาแฟ เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของภาคใต้ ในช่วง 7-8 ปีก่อน ราคา กาแฟเคยสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ถึงกิโลกรัมละ 120 บาท ทำให้เกิดการตื่นตัวปลูกกาแฟกันมาก และโดยที่การทำสวนกาแฟได้รับผลตอบแทนในอัตราที่สูงภายในระยะเวลาที่สั้นกว่าการเพาะปลูกชนิดอื่นๆ ประกอบกับการส่งเสริมการเพาะปลูกจากส่วนราชการด้านวิชาการแก่เกษตรกรเกี่ยวกับวิธีการปลูก การป้องกันกำจัดศัตรูพืช การตัดแต่งกิ่ง และการใช้ปุ๋ยจึงทำให้การขยายการเพาะปลูกกาแฟ เป็นไปอย่างรวดเร็ว ในปีการเพาะปลูก 2530/2531 พื้นที่เพาะปลูกกาแฟในภาคใต้มีประมาณ 345,000 ไร่หรือประมาณร้อยละ 92 ของพื้นที่ปลูกกาแฟทั้งประเทศ โดยมีการเพาะปลูกมากใน 4 จังหวัด ได้แก่ ชุมพรมีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด เท่ากับ 168,352 ไร่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัด นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และกระบี่ ผลผลิตกาแฟของภาคใต้มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 93 ของผลผลิตกาแฟทั้งประเทศ หรือ 30,622 ตัน เพิ่มจากปีการเพาะปลูก 2529/2530 ร้อยละ 51.4 แต่กาแฟที่ผลิตได้ใช้ในประเทศไม่ถึงร้อยละ 20 เพราะคนไทยไม่นิยมบริโภคกาแฟ ส่วนที่เหลืออีกกว่าร้อยละ 80 จะส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ ทำให้ราคากาแฟในประเทศ ขึ้นกับราคาตลาดโลกเป็นสำคัญ

5. ปาล์มน้ำมัน เป็นพืชน้ำมันที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งของพืชเศรษฐกิจในภาคใต้ การเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 แต่ยังไม่แพร่หลายนัก จนกระทั่งปี พ.ศ. 2511 บริษัท ไทยอุตสาหกรรมน้ำมันและสวนปาล์ม จำกัด เป็นเอกชนผู้ลงทุนในการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ที่ประสบความสำเร็จรายแรก โดยเริ่มปลูกปาล์มน้ำมันที่บริเวณอำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ ในพื้นที่ 20,000 ไร่ และการปลูกปาล์มก็ได้รับความสนใจจากเกษตรกร โรงงานสกัดน้ำมัน และ ส่วนราชการ ปัจจุบันการทำสวนปาล์มได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นในหลายจังหวัด โดยเฉพาะที่จังหวัด กระบี่ ชุมพร สตูล สุราษฎร์ธานี และตรัง มีการขยายตัวมาก จังหวัดกระบี่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน มากที่สุด 316,908 ไร่หรือร้อยละ 43.3 ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งภาค รองลงมา ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และชุมพร ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน 220,890 ไร่ และ 107,216 ไร่ หรือเท่ากับร้อยละ 30.2 และร้อยละ 14.6 ของพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันในภาคใต้ ตามลำดับ และคาดว่าแนวโน้มของการปลูก และผลผลิตปาล์มน้ำมันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นถ้ารัฐบาลได้มีการควบคุม การลักลอบนำเข้าน้ำมันปาล์มจากประเทศมาเลเซีย เนื่องจากน้ำมันปาล์มของประเทศมาเลเซีย มีราคาต่ำกว่าราคาที่ผลิตได้ในประเทศ แต่อย่างไรก็ตามการคุ้มครองนี้ควรมีการลดภาษีนำเข้า ของปาล์มน้ำมันที่ปลูกเพื่อให้ได้ผลผลิตที่สูงขึ้น และการปรับปรุงด้านต้นทุนการผลิตเพื่อให้สามารถ แข่งขันกับตลาดต่างประเทศได้ โดยเฉพาะประเทศมาเลเซีย

6. ไม้ผล การทำสวนผลไม้เป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกรในหลายท้องที่ ทั้งนี้เพราะสภาพภูมิอากาศของภาคใต้เอื้ออำนวยต่อการปลูกไม้ผลหลายประเภท โดยพื้นที่แต่ละแห่ง จะมีความเหมาะสมสำหรับการปลูก ไม้ผลแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามการทำสวนผลไม้ยัง ไม่มีการลงทุนอย่างเป็นล่ำเป็นสัน เนื่องจากชาวสวนส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิตรายย่อยมีปัญหาการจัดการ ด้านการตลาด และเงินทุน อีกทั้งผลไม้เป็นสินค้าที่มีความยืดหยุ่นต่ำต้องจำหน่ายในเวลาจำกัด ทำให้มีความเสี่ยงในการลงทุน และเกิดปัญหาการควบคุมการตลาดของพ่อค้าคนกลาง การผลิต ส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศ และป้อนให้แก่โรงงานแปรรูปผักและผลไม้กระป๋อง

แหล่งปลูกผลไม้ในภาคใต้ที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช นราธิวาส และ ยะลา ซึ่งมีพื้นที่สวนผลไม้รวมกันกว่าร้อยละ 70 ของพื้นที่ปลูกผลไม้ทั้งหมด ไม้ผลที่สำคัญ ได้แก่ เงาะ ทุเรียน ลางสาด ลองกอง มังคุด มะม่วงหิมพานต์ และขนุน โดยเงาะมีการเพาะปลูกมากในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร นราธิวาส และนครศรีธรรมราช ลางสาดปลูกมากในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช และนราธิวาส และลองกองปลูกมากในเขต

ตารางที่ 2.14 สถิติการเพาะปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ในภาคใต้ ปีการเพาะปลูก 2527/2528

ไม้ผลและไม้ยืนต้น	พื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด(ไร่)			พื้นที่เสียหายโดยสิ้นเชิง(ไร่)			พื้นที่ปลูกคงเหลือ(ไร่)			ผลผลิตเฉลี่ย	
	รวม	ให้ผลแล้ว	ยังไม่ให้ผล	รวม	ให้ผลแล้ว	ยังไม่ให้ผล	รวม	ให้ผลแล้ว	ยังไม่ให้ผล	ผลผลิต (กก.)	ต่อไร่(กก.)
รวม	11,030,733	7,731,552	3,299,181	7,075	5,968	1,107	11,023,658	7,725,584	3,298,074	2,940,881,534	
ยางพารา	7,677,664	5,337,504	2,340,160	996	345	651	7,676,668	5,337,159	2,339,509	877,534,647	164
มะพร้าว	1,355,974	1,058,937	297,037	554	527	27	1,355,420	1,058,410	297,010	677,711,196	640
ปาล์มน้ำมัน	441,665	243,063	198,602	0	0	0	441,665	243,063	198,602	578,219,488	2,379
เงาะ	395,394	191,808	203,586	794	707	87	394,600	191,101	203,499	255,820,210	1,339
กาแฟ	256,253	194,256	61,997	560	514	46	255,693	193,742	61,951	19,546,478	101
กล้วยน้ำว้า	182,739	146,343	36,396	1,540	1,528	12	181,199	144,815	36,384	83,115,337	574
ทุเรียน	140,754	106,440	34,314	534	505	29	140,220	105,935	34,285	44,114,860	416
มะม่วงหิมพานต์	110,270	71,886	38,384	140	69	71	110,130	71,817	38,313	22,600,665	315
สะตอ	58,935	44,412	14,523	57	22	35	58,878	44,390	14,488	142,011,524	3,199
ลางสาด	43,732	38,722	5,010	216	206	10	43,516	38,516	5,000	41,462,868	1,077
มังคุด	43,404	36,169	7,236	5	3	2	43,399	36,165	7,234	36,957,515	1,022
กล้วยหอม	41,308	34,956	6,352	644	644	0	40,664	34,312	6,352	22,123,377	645
มะนาว	35,137	30,571	4,566	48	48	0	35,089	30,523	4,566	11,192,512	367
ส้มเขียวหวาน	24,396	20,091	4,305	203	129	74	24,193	19,962	4,231	31,407,894	1,573
ขนุน	23,297	19,572	3,725	127	127	0	23,170	19,445	3,725	4,099,894	211
ไม้ธัญชา	199,811	156,823	42,988	657	594	63	199,154	156,229	42,925	92,964,069	595

ที่มา : (1) กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(2) สมุดรายงานสถิติภาคใต้ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

จังหวัดนราธิวาส

นอกจากนี้การทำสวนผลไม้ในภาคใต้มีข้อเสียเปรียบกว่าภาคอื่นๆ อยู่มาก เพราะนอกจากจะขาดเทคนิคการผลิต และวิธีการที่ถูกต้องแล้ว ฤดูเก็บเกี่ยวผลไม้ของภาคใต้ โดยเฉพาะเงาะ และทุเรียน จะเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงกันยายน ซึ่งช้ากว่าการเก็บเกี่ยวของภาคอื่นประมาณ 1-2 เดือน ทำให้ราคาจำหน่ายที่ได้จึงไม่สู้จะดีนักเพราะตลาดกำลังอิ่มตัว นอกจากนี้ภาคใต้ยังมีการปลูกพืชผักอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก เช่น พริกไทย ถั่วฝักยาว แตงกวา แตงร้าน ฟักทอง และฟักเขียว เป็นต้น

ข. การผลิตในภาคปศุสัตว์ (Livestock)

สภาพภูมิอากาศของภาคใต้เหมาะสมกับการเลี้ยงสัตว์หลายชนิด เพราะมีฝนตกชุก และช่วงฤดูร้อนสั้น ทำให้มีหญ้าสมบูรณ์ที่จะใช้ในการเลี้ยงสัตว์ ผู้เลี้ยงรายย่อยไม่จำเป็นต้องทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์อย่างเช่นในภาคอื่นๆ การเลี้ยงสัตว์ในภาคใต้เป็นการเลี้ยงสัตว์ควบคู่กับการประกอบอาชีพอื่น เช่น การเลี้ยงโคในส่วนมะพร้าว ซึ่งหญ้าและมะพร้าวจะสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยไม่มีปัญหาทั้งในแง่ น้ำและสภาพแวดล้อมอื่นๆ แต่สำหรับการเลี้ยงสัตว์ภายในสวนยางนั้น เป็นไปได้ยาก เพราะทั้งโคและกระบือจะทำลายต้นยาง หน่ายาง และอุปกรณ์สำหรับรองรับน้ำยาง นอกจากนี้ภาคใต้ยังเป็นเขตเดียวเท่านั้นที่ถือว่าเป็นเขตปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย

ปัจจุบันได้มีการขยายและปรับปรุงพันธุ์โค-กระบือ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเลี้ยงมากขึ้น แต่การดำเนินงานยังไม่กว้างขวางนัก การลงทุนในภาคเอกชนยังมีน้อย ฟาร์มปศุสัตว์ที่ทำเป็น การค้าจริงๆ มีอยู่เพียงไม่กี่แห่งเท่านั้น จากตารางที่ 2.15 และ 2.16 จะเห็นได้ว่าการเลี้ยงโค และกระบือในภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่สัดส่วนของการเลี้ยงเมื่อเปรียบเทียบกับ การเลี้ยงของทั้งประเทศ พบว่า มีแนวโน้มลดลง

ทางด้าน การเลี้ยงสุกรในภาคใต้มีความเหมาะสมอย่างยิ่งต่อการเลี้ยงเพื่อการบริโภคเอง และการส่งออก แต่ปัจจุบันการเลี้ยงสุกรของภาคใต้ยังมีปริมาณไม่เพียงพอต่อการบริโภค เนื่องมาจากความอุดมสมบูรณ์ของภาคใต้ ทำให้เกษตรกรมีโอกาสนในการเลือกประกอบอาชีพ การเลี้ยงสุกรส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงควบคู่ไปกับการประกอบอาชีพอื่นๆ อีกทั้งการส่งเสริม การเลี้ยงสุกรอย่างจริงจังจากรัฐบาลยังไม่เพียงพอ นอกจากนี้ประชากรบางส่วนของ

ตารางที่ 2.15 จำนวนกระบือในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2523-2531

หน่วย : ตัว

จังหวัด	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531
ชุมพร	29,613	31,860	33,397	36,062	48,455	40,712	41,331	41,959	36,649
นครศรีธรรมราช	37,602	36,108	48,903	45,333	39,172	43,312	43,596	40,663	37,286
พัทลุง	2,739	2,662	2,459	2,090	2,721	2,830	2,552	2,255	2,231
สงขลา	7,176	10,586	11,095	10,493	10,784	10,944	10,716	8,356	7,896
สุราษฎร์ธานี	51,765	47,924	48,759	42,946	47,595	49,059	48,962	36,275	31,548
กระบี่	28,623	31,899	25,464	20,089	16,784	16,476	16,130	15,791	12,652
ตรัง	7,285	10,404	9,228	3,437	4,352	3,731	3,545	3,929	3,713
นังงา	17,977	19,953	17,924	12,755	20,781	13,904	13,310	12,741	10,040
ภูเก็ต	2,626	2,853	1,881	2,407	2,688	2,832	2,583	2,135	2,024
ระนอง	6,512	6,922	6,017	6,057	10,446	10,019	10,635	10,862	10,264
สตูล	5,283	4,955	5,400	4,702	3,925	3,291	3,608	3,880	3,238
นราธิวาส	16,888	14,820	15,406	15,905	12,261	13,533	13,679	13,827	14,062
ปัตตานี	5,578	8,364	8,930	12,773	5,560	5,058	5,033	5,502	5,199
ยะลา	8,919	10,332	8,665	7,998	11,595	7,764	7,714	7,664	8,689
จำนวนกระบือในภาคใต้	228,586	238,642	243,528	223,047	237,119	223,465	223,394	205,839	185,491
สัดส่วนของกระบือในภาคใต้	4.05%	3.90%	3.79%	3.51%	3.76%	3.58%	3.57%	3.43%	3.25%
จำนวนกระบือทั้งประเทศ	5,650,794	6,124,019	6,417,433	6,354,349	6,300,896	6,249,926	6,256,854	5,998,423	5,708,270

ที่มา : สถิติการเกษตร กรมเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 2.16 จำนวนโคในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2523-2531

หน่วย : ตัว

จังหวัด	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531
ชุมพร	17,591	17,440	18,881	22,812	21,466	25,406	25,139	25,603	24,742
นครศรีธรรมราช	160,290	168,781	193,678	181,539	183,545	193,246	194,599	198,193	194,034
นัทลุง	114,133	116,876	108,407	118,873	123,035	126,991	125,879	128,204	102,932
สงขลา	149,388	170,536	176,003	170,877	172,483	143,277	149,254	152,011	154,352
สุราษฎร์ธานี	25,594	25,660	19,396	25,192	26,284	26,138	26,790	27,285	28,131
กระบี่	10,664	11,533	10,731	13,671	14,549	14,420	14,534	12,120	12,513
ตรัง	49,555	57,651	67,271	58,643	35,582	35,426	33,140	39,098	41,576
พังงา	781	781	1,375	910	1,996	2,991	2,262	2,304	3,027
ภูเก็ต	54	481	389	470	750	852	829	868	871
ระนอง	643	483	464	505	764	1,395	1,331	1,228	1,383
สตูล	30,380	29,489	29,670	27,117	29,681	29,912	28,247	26,227	26,561
นราธิวาส	73,196	85,099	90,485	96,190	72,043	74,530	74,814	76,305	72,966
ปัตตานี	103,420	119,615	94,171	98,259	97,676	95,483	95,381	97,087	89,268
ยะลา	35,153	35,157	34,434	32,829	39,676	38,883	7,729	39,547	41,662
จำนวนโคในภาคใต้	770,842	839,582	845,355	847,887	819,530	808,950	779,928	826,080	794,018
สัดส่วนของโคในภาคใต้	19.57%	18.79%	18.46%	17.55%	17.11%	16.75%	15.99%	16.63%	15.65%
จำนวนโคทั้งประเทศ	3,938,221	4,468,796	4,578,699	4,832,570	4,788,989	4,828,983	4,878,741	4,968,845	5,072,024

ที่มา : สถิติการเกษตร กรมส่งเสริมกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาคใต้ นับถือศาสนาอิสลาม ทำให้การเลี้ยงสุกรไม่อาจทำได้อย่างแพร่หลาย สัดส่วนของการเลี้ยงสุกรของภาคใต้ต่อการเลี้ยงสุกรของทั้งประเทศอยู่ในระดับที่ค่อนข้างคงที่ และได้ลดลงอย่างมากในปี พ.ศ. 2531 ดังแสดงในตารางที่ 2.17 อย่างไรก็ตามในปัจจุบันการเลี้ยงสุกรในภาคใต้ได้มีการตื่นตัวกันมาก เนื่องจากปริมาณสุกรที่ผลิตได้ภายในภาคมีน้อยไม่เพียงพอต่อการบริโภค ทำให้ราคาสุกรโดยเฉลี่ยในภาคใต้มีราคาสูงกว่าภาคอื่นๆ ประกอบกับความต้องการเนื้อสุกรของประเทศเพื่อนบ้านมีมาก ทำให้มีผู้สนใจลงทุนทำฟาร์มขนาดใหญ่ได้มาตรฐานเพื่อจำหน่ายยังต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันมีฟาร์มที่เลี้ยงสุกรมากกว่า 100 แห่งขึ้นไปในภาคใต้มีเป็นจำนวนประมาณ 60 ฟาร์ม โดยกระจายอยู่ในทุกจังหวัด ยกเว้นจังหวัดปัตตานี

ค. การผลิตในภาคการประมง (Fisheries)

การทำ การประมงในภาคใต้มีทั้งประมงน้ำจืด ประมงทะเล และประมงชายฝั่ง แต่การทำ การประมงทะเลมีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากภาคใต้มีฝั่งทะเลเป็นแนวยาวทั้งด้านตะวันตก และตะวันออก การทำ การประมงจึงมีในทุกจังหวัด ยกเว้นจังหวัดยะลา และนิกงู ซึ่งไม่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเล จำนวนเรือประมงจดทะเบียนในภาคใต้มีประมาณ 10,000 ลำ หรือประมาณร้อยละ 60 ของจำนวนเรือประมงจดทะเบียนทั้งประเทศ ดังแสดงในตารางที่ 2.18 แต่อัตราการเพิ่มของจำนวนเรือประมงที่จดทะเบียนการมีไว้ในครอบครองในภาคใต้มีแนวโน้มลดลงดังแสดงในตารางที่ 2.19 จังหวัดที่ทำ การประมงมากทางฝั่งตะวันออก ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และปัตตานี ส่วนทางฝั่งตะวันตก ได้แก่ ระนอง กูเก็ด ตรัง และสตูล สัตว์น้ำเค็มที่จับได้ ได้แก่ กุ้ง เคย และปลากระตัก เป็นต้น

ในขณะที่ผ่านมามีปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้มีแนวโน้มสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ชาวประมงได้พัฒนาเครื่องมือประมงให้มีประสิทธิภาพ และทันสมัยสามารถออกไปจับสัตว์น้ำได้ไกลๆ แต่สัดส่วนของผลผลิตในสาขาการประมงมีแนวโน้มลดลงดังแสดงในตารางที่ 2.8 และอัตราเพิ่มของการผลิตสาขาการประมงได้ชะลอลงอย่างเห็นได้ชัดดังแสดงในตารางที่ 2.9 ส่วนหนึ่งเนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติได้ลดลง ทั้งนี้เนื่องจากสัตว์น้ำถูกทำลายอย่างรวดเร็วไม่ทันต่อการเจริญเติบโต และการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะ 200 ไมล์ทะเลของประเทศเพื่อนบ้าน และชาวประมงนำสัตว์น้ำไปขึ้นยังท่าเทียบเรือในภาคอื่นๆ จากตารางที่ 2.20 และ 2.21 จะเห็นได้ว่า ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำที่นำขึ้นที่เข้าเทียบท่าในจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากท่าเรือประมงในภาคใต้ประสบกับปัญหาการตื่นเงินของแม่น้ำที่นำเรือ

ตารางที่ 2.17 จำนวนสุกรในภาคใต้ ปี พ.ศ.2523-2531

หน่วย : ตัว

จังหวัด	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531
ชุมพร	29,480	43,400	31,208	47,397	41,395	42,368	43,457	39,798	28,259
นครศรีธรรมราช	114,454	164,452	163,485	150,161	160,828	158,669	158,532	147,265	54,715
นัทลุง	78,590	54,737	73,660	77,184	75,422	72,853	70,201	64,774	29,053
สงขลา	81,744	95,921	79,042	79,483	86,048	81,975	81,637	75,454	50,786
สุราษฎร์ธานี	29,994	95,498	95,843	90,298	130,076	145,597	148,304	136,141	62,058
กระบี่	19,664	16,945	27,660	41,151	34,406	28,448	30,412	27,615	20,172
ตรัง	32,504	41,836	35,320	43,356	32,458	33,159	33,451	30,454	34,318
พังงา	21,884	21,444	10,902	13,919	19,296	22,018	22,835	20,539	21,198
ภูเก็ต	2,847	2,287	3,428	3,017	4,813	3,224	2,529	16,996	16,075
ระนอง	2,700	4,119	4,612	9,059	11,701	8,767	7,524	6,241	6,442
สตูล	3,408	3,369	2,037	4,993	5,259	3,709	1,934	1,770	2,096
นราธิวาส	7,824	10,866	13,186	9,579	17,460	12,773	11,916	11,128	4,615
ปัตตานี	6,754	9,482	10,915	6,408	12,994	10,537	10,814	9,313	9,453
ยะลา	9,160	8,613	4,989	8,047	7,729	5,428	6,548	5,329	5,720
จำนวนสุกรในภาคใต้	441,007	572,969	556,287	584,052	639,885	629,525	630,094	592,817	344,960
สัดส่วนของสุกรในภาคใต้	14.60%	15.85%	13.83%	13.93%	15.01%	14.90%	15.00%	14.08%	7.36%
จำนวนสุกรทั้งประเทศ	3,020,904	3,616,074	4,022,106	4,192,653	4,263,201	4,224,120	4,201,074	4,209,059	4,684,926

ที่มา : สถิติการเกษตร กรมเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 2.18 จำนวนเรือประมงที่จดทะเบียนการมีไว้ในครอบครองในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2523-2530

หน่วย : ลำ

จังหวัด	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530
ชุมพร	718	802	1,148	1,265	880	1,134	1,003	779
นครศรีธรรมราช	3,587	2,660	3,507	1,994	1,977	1,850	1,685	2,403
นัทลุง	0	0	0	0	0	0	0	10
สงขลา	1,477	1,269	1,793	1,743	1,765	1,702	1,561	1,364
สุราษฎร์ธานี	1,945	1,205	1,481	1,667	1,102	1,017	1,481	1,264
กระบี่	729	247	344	435	268	352	280	269
ตรัง	633	618	753	551	690	586	608	581
นังงา	266	302	318	240	266	540	560	313
ภูเก็ต	178	150	290	264	247	261	238	269
ระนอง	221	153	339	147	255	146	160	223
สตูล	943	737	898	604	474	382	442	524
นราธิวาส	428	63	202	144	184	170	313	136
ปัตตานี	628	391	610	1,374	1,188	1,288	1,042	1,453
ยะลา	0	0	0	0	0	0	0	0
รวมภาคใต้	11,753	8,597	11,683	10,428	9,296	9,428	9,373	9,588
สัดส่วนของภาคใต้	60.24%	58.39%	59.14%	59.98%	58.08%	59.04%	58.89%	59.72%
รวมทั้งประเทศ	19,511	14,723	19,756	17,386	16,006	15,968	15,916	16,054

ที่มา : สถิติการเกษตร กรมเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 2.19 อัตราการเพิ่มของจำนวนเรือประมงที่จดทะเบียนการมีไว้ในครอบครองในภาคใต้

หน่วย : ร้อยละ

จังหวัด	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530
ชุมพร	11.70%	43.14%	10.19%	-30.43%	29.86%	-11.55%	-22.33%
นครศรีธรรมราช	-25.84%	31.84%	-43.14%	-0.85%	-6.42%	-8.92%	42.61%
นัทลุง	-	-	-	-	-	-	-
สงขลา	-14.08%	41.29%	-2.79%	1.26%	-3.57%	-8.28%	-12.62%
สุราษฎร์ธานี	-38.05%	22.90%	12.56%	-33.89%	-7.71%	45.62%	-14.65%
กระบี่	-66.12%	39.27%	26.45%	-38.39%	31.34%	-20.45%	-3.93%
ตรัง	-2.37%	21.84%	-26.83%	25.23%	-15.07%	3.75%	-4.44%
พังงา	13.53%	5.30%	-24.53%	10.83%	103.01%	3.70%	-44.11%
ภูเก็ต	-15.73%	93.33%	-8.97%	-6.44%	5.67%	-8.81%	13.03%
ระนอง	-30.77%	121.57%	-56.64%	73.47%	-42.75%	9.59%	39.38%
สตูล	-21.85%	21.85%	-32.74%	-21.52%	-19.41%	15.71%	18.55%
นราธิวาส	-85.28%	220.63%	-28.71%	27.78%	-7.61%	84.12%	-56.55%
ปัตตานี	-37.74%	56.01%	125.25%	-13.54%	8.42%	-19.10%	39.44%
ยะลา	-	-	-	-	-	-	-
รวมภาคใต้	-26.85%	35.90%	-10.74%	-10.86%	1.42%	-0.58%	2.29%
รวมทั้งประเทศ	-24.54%	34.18%	-12.00%	-7.94%	-0.24%	-0.33%	0.87%

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 2.18

ตารางที่ 2.20 ปริมาณสัตว์น้ำที่เพิ่มขึ้นที่ท่าเทียบเรือประมงทางการในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2523-2532

หน่วย : เมตริกตัน

ระยะเวลา	ท่าเทียบเรือประมง							รวม	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
	สงขลา	ปัตตานี	สุราษฎร์ฯ	ระนอง	ภูเก็ต	สตูล	ชุมพร		
2523	151,171	82,694	36,525	16,447	8,072	8,462	-	303,371	
2524	160,086	82,727	30,842	18,179	9,745	10,969	-	312,548	3.03%
2525	161,569	96,739	30,927	21,159	9,537	9,609	1,207	330,747	5.82%
2526	169,253	95,388	23,673	37,284	21,486	25,698	9,302	382,584	15.67%
2527	165,887	94,836	20,887	35,866	13,911	13,325	10,692	355,404	-7.10%
2528	164,921	110,189	20,285	29,700	12,991	9,942	18,014	366,042	2.99%
2529								403,101	10.12%
2530								442,063	9.67%
2531								396,989	-10.20%
2532								0	

ที่มา : (1) องค์การสะพานปลา และท่าเทียบเรือประมงตามระบุ

(2) รายงานภาวะเศรษฐกิจ และการเงินภาคใต้

หน่วยวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

หมายเหตุ : - หมายถึง ไม่มีข้อมูล

ตารางที่ 2.21 มูลค่าสัตว์น้ำที่นำขึ้นที่ท่าเทียบเรือประมงทางการในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2523-2532

หน่วย : ล้านบาท

ระยะเวลา	ท่าเทียบเรือประมง							รวม	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
	สงขลา	ปัตตานี	สุราษฎร์ฯ	ระนอง	ภูเก็ต	สตูล	ชุมพร		
2523	699.9	627.8	158.5	301.6	124	32.9	-	1,944.6	
2524	655.8	746.8	130.0	184.6	142	52.3	-	1,911.1	-1.72%
2525	722.7	474.3	168.2	294.6	110	64.5	7.0	1,840.8	-3.68%
2526	720.8	414.1	133.6	376.2	228	168.5	64.9	2,105.6	14.39%
2527	670.4	689.1	136.6	355.2	156	111.8	61.7	2,180.4	3.55%
2528	628.1	813.4	121.0	298.9	164	70.5	76.9	2,173.1	-0.33%
2529								0.0	-100.00%
2530								0.0	ERR
2531								0.0	ERR
2532								0.0	

ที่มา : (1) องค์การสะพานปลา และท่าเทียบเรือประมงตามระบุ
(2) รายงานภาวะเศรษฐกิจ และการเงินภาคใต้

หน่วยวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

หมายเหตุ : - หมายถึง ไม่มีข้อมูล

เข้าเทียบท่าจึงมีเรือประมงในภาคใต้จำนวนมากนำเรือไปขึ้นที่ท่าเรือในจังหวัดอื่นๆ เช่น สมุทรสาคร เป็นต้น เป็นผลต่อเนื่องให้อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการประมง เช่น อุตสาหกรรมอาหารทะเลแช่แข็ง และอุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง เป็นต้น ไปตั้งอยู่ในภาคอื่นๆ เนื่องจากการดำเนินกิจการเหล่านี้จำเป็นต้องตั้งอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบ

อย่างไรก็ตามปัจจุบันได้มีการทำการประมงนอกน่านน้ำ โดยการทำร่วมกับประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย และพม่า เป็นต้น และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในภาคใต้ได้มีความสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากความได้เปรียบด้านความเหมาะสม และการมีชายฝั่งทะเลที่ยาว การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สำคัญ ได้แก่ กุ้งกุลาดำ ปลาเก๋า โดยเฉพาะการเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 ประมาณว่ามีพื้นที่การเพาะเลี้ยงทั้งหมดประมาณแสนไร่ นอกจากนี้ทางกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีโครงการพัฒนาการเกษตรภาคใต้ตามแผนประสานความร่วมมือ 4 ภาค โดยจะทำโครงการในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา นักลงทุนขนาดใหญ่ในอุตสาหกรรมนี้ ได้แก่ บริษัท นครปาร์ม จำกัด บริษัท กรุงเทพเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำกัดซึ่งเป็นบริษัทในเครือของบริษัท เจริญโภคภัณฑ์ จำกัด บริษัท ควอสตาร์ จำกัด และบริษัท ยูนิคอร์น จำกัด ซึ่งได้นำเอาวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ ขณะเดียวกันเกษตรกรรายย่อยก็ได้รับความรู้จากการส่งเสริมทางด้านวิชาการจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน

นอกจากนี้ยังมีการทำการประมงน้ำจืด โดยมีจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแหล่งผลิตที่ใหญ่ที่สุด สัตว์น้ำที่มีการจับมาก ได้แก่ ปลาดุก ปลาสวาย และปลานิล อีกทั้งในภาคใต้ยังมีสถานีประมงหลายแห่ง ทั้งสถานีประมงน้ำจืด น้ำกร่อย และสถานีการเพาะเลี้ยงหอย

ง. การผลิตในภาคป่าไม้ (Forestry)

ป่าไม้ของภาคใต้ประกอบด้วยป่าดงดิบ และป่าเบญจพรรณจะปรากฏอยู่ทั่วไปในบริเวณภูเขาสูง และป่าชายเลนบริเวณชายฝั่งทะเล มีไม้มีค่าทางเศรษฐกิจมากมาย ได้แก่ ไม้ตระกูลยาง ไม้กะบาก ยมหอม มะหาด เต็งยม และหลุมพอง เป็นต้น ซึ่งได้ก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นๆ เช่น อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ โรงเลื่อยไม้ ตลอดจนการเผาถ่าน เป็นต้น แต่แทนที่ป่าไม้ได้มีแนวโน้มลดลงอย่างมากดังแสดงในตารางที่ 2.2 ทั้งนี้เนื่องจากการบุกรุกทำลายป่าเพื่อการค้าของนายทุน และเพื่อเป็นที่ทำกินสำหรับประชาชนที่ไร้ที่ทำกิน ไม้ที่สำคัญของภาคใต้ในปัจจุบันจึง

เป็นไม้ยางพารา โดยจะมีการตัดถนน้ำยา และนำไปทำเฟอร์นิเจอร์ในขั้นต่อไป

2.8.2 การผลิตในสาขาเหมืองแร่(Mining)

แร่เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งของภาคใต้ที่ทำการรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศในปีหนึ่งๆ มีมูลค่านับหมื่นล้านบาท เหมืองแร่ที่เปิดดำเนินการอยู่ในภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นเหมืองขนาดเล็กและขนาดกลาง แร่ที่สำคัญ ได้แก่ ดีบุก กังสแตน ลิกไนท์ แบไวท์ ฟลูออไรท์ ซิปซัม แมงกานีส และพลวง ดังแสดงในตารางที่ 2.22 แต่ผลผลิตแร่หลายชนิดมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งแร่ลดลงมาก และการสำรวจเพื่อหาแหล่งแร่ใหม่มีน้อย

นอกจากนั้นภาคใต้ยังเป็นแหล่งผลิตแร่ดีบุกที่สำคัญที่สุด และเป็นที่ตั้งของโรงงานถลุงแร่ดีบุกที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ เหมืองแร่ดีบุกในภาคใต้มีทั้งเหมืองบนบก และเหมืองในทะเลสามารถผลิตแร่ได้คิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 80 ของผลผลิตแร่ดีบุกทั่วประเทศ ปัจจุบันเหมืองแร่ดีบุกที่เปิดดำเนินการอยู่ในภาคใต้มีประมาณ 184 เหมือง (รวมเหมืองดีบุก-กังสแตน) โดยจังหวัดนิงงามีมากที่สุดประมาณ 61 เหมือง และมีผลผลิตมากที่สุดประมาณ ร้อยละ 40 ของผลผลิตแร่ดีบุกทั้งหมดของภาคใต้ และจังหวัดที่มีผลผลิตรองลงมาได้แก่ จังหวัด ภูเก็ต ระนอง นครศรีธรรมราช และยะลา ตามลำดับ แต่ปัจจุบันการทำธุรกิจเหมืองแร่ได้ซบเซาลงมาก โดยเฉพาะแร่ดีบุก เนื่องจากราคาดีบุกโลกลดลง อย่างไรก็ตามภาคใต้ยังเป็นแหล่งผลิตแร่ธาตุที่สำคัญอีกหลายอย่าง ได้แก่ วุลแฟรม แบไวต์ แทนตาไนท์ โคลัมไบท์ ซีโลท์ เฟลสปาร์ ฟอสเฟต ตะกั่ว เหล็ก มังกานีส พลวง ซิปซัม ดินขาว บอลเคลย์ ทินปูน เซอร์คอน ทราชซิลิกา ควอทซ์ หินอ่อน และถ่านหิน เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งพลังงานที่สำคัญ โดยมีการสำรวจแหล่งปิโตรเลียมในอ่าวไทย และในทะเลอันดามัน การขุดเจาะน้ำมันปิโตรเลียมปรากฏว่า พบแหล่งก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยมากกว่า 10 แหล่ง ในบริเวณใกล้เคียงกันตั้งแต่ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตลอดไปจนถึงสงขลา

2.8.3 การผลิตสาขาอุตสาหกรรม(Manufactuirng)

อุตสาหกรรมในภาคใต้ได้เริ่มขยายตัวในช่วง 3-5 ปีที่ผ่านมา ผลผลิตสาขาอุตสาหกรรมของภาคใต้ ราคาคงที่ปี พ.ศ.2515 ดังแสดงในตารางที่ 2.7 มีสัดส่วนเฉลี่ยประมาณร้อยละ 5 ของผลิตภัณฑ์รวมของภาค ราคาคงที่ปี พ.ศ.2515 ดังแสดงในตารางที่ 2.8 มีสัดส่วนต่ำกว่าสัดส่วนของผลผลิตสาขาอุตสาหกรรมของประเทศ โดยสัดส่วนของผลผลิตของสาขาอุตสาหกรรมของประเทศมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 23 ของผลิตภัณฑ์รวมทั้งประเทศ แสดงว่า

ตารางที่ 2.22 ผลผลิตแร่ที่สำคัญในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2523-2532

หน่วย : เมตริกตัน

ระยะเวลา	ดีบุก	วุลแฟรม	ลิกไนท์	แบไรท์	ฟลูออไรท์	ยิบซั่ม
2523	38,799	914	355,000	28,274	16,557	146,308
2524	34,999	584	338,000	45,915	7,565	162,425
2525	28,112	445	380,000	69,481	10,618	256,150
2526	19,698	255	335,000	59,901	7,683	318,432
2527	23,423	286	280,000	79,157	13,400	493,015
2528	17,983	254	395,000	91,159	8,400	480,810

ที่มา : (1) สำนักงานทรัพยากรธรณีเขต 1 และ 2

(2) รายงานภาวะเศรษฐกิจ และการเงินภาคใต้

หน่วยวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

สัดส่วนผลผลิตสาขาอุตสาหกรรมของภาคได้อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าระดับของประเทศมาก อีกทั้งอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในภาคใต้เป็นอุตสาหกรรมที่อาศัยวัตถุดิบจากผลผลิตด้านการเกษตรภายในภาค เช่น อุตสาหกรรมประเภทอาหาร ได้แก่ โรงสีข้าว โรงน้ำแข็ง โรงงานปลาป่น อุตสาหกรรมอาหารทะเลแช่แข็ง อุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋อง โรงงานสกัดน้ำมันพืชจากปาล์มและมะพร้าว อุตสาหกรรมห้องเย็น และอุตสาหกรรมจากไม้ยางพารา เป็นต้น โดยอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญและทำรายได้ให้แก่ภาคใต้ ได้แก่ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับยางพารา เช่น โรงงานผลิตยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น ยางเครป อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา อุตสาหกรรมอัดบน้ำยาง ไม้ยางพารา เป็นต้น อุตสาหกรรมถลุงแร่ดีบุก อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน อุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋อง อุตสาหกรรมปลาป่น และอุตสาหกรรมผลิตมันท์จากมะม่วงหิมพานต์ อุตสาหกรรมที่เริ่มมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในภาคใต้ในระยะ 1-2 ปีที่ผ่านมา คือ อุตสาหกรรมน้ำยางข้น และ อุตสาหกรรมผลิตถุงมือยาง

โรงงานอุตสาหกรรมในภาคใต้เกือบทั้งหมดเป็นโรงงานขนาดเล็ก ใช้เงินลงทุนน้อย โรงงานขนาดใหญ่ที่ใช้เงินลงทุนกว่า 10 ล้านบาทมีไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นโรงงานผลิตภัณฑ์ ยางพารา อุตสาหกรรมห้องเย็น โรงงานผลิตอาหารทะเลกระป๋อง โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม โรงงานน้ำยางข้น และโรงงานผลิตถุงมือยาง อย่างไรก็ตามการพัฒนาหรือการสนับสนุนและการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในภาคใต้เป็นสิ่งที่จำเป็นมาก ทั้งนี้เนื่องจากภาคใต้เป็นภาคที่มีความอุดมสมบูรณ์ แต่ผลผลิตทางการเกษตรของภาคใต้นั้นมีน้อยประเภท ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาฐานการผลิตที่แคบของภาคใต้ เมื่อสินค้าใดสินค้าหนึ่งถูกกระทบกระเทือนจะไม่มีผลต่อเศรษฐกิจของภาคมากนัก และเพื่อเป็นการกระจายความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจของภาคมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการรักษาเสถียรภาพให้กับราคาสินค้าขั้นปฐมอีกด้วย จึงควรมีการส่งเสริมในกิจการที่มีการใช้วัตถุดิบเหล่านี้ และมีการขยายกระบวนการผลิต และการแปรรูปมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

โรงงานอุตสาหกรรมในภาคใต้อาจมีแหล่งที่ตั้งกระจายกันออกไปตามลักษณะของพื้นที่ และแหล่งวัตถุดิบ โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกของภาคซึ่งเป็นแหล่งปลูกยางพารา ข้าว มะพร้าว และทำการประมงที่สำคัญของภาค ประกอบกับมีพื้นที่บริเวณชายฝั่งราบเรียบระดับน้ำทะเลขึ้นลงไม่รุนแรง และมีท่าเทียบเรือหลายแห่งซึ่งเอื้ออำนวยต่ออุตสาหกรรมการส่งออก โดยมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันออกมีกว่า 6,000 โรง คิดเป็นร้อยละ 85

ของโรงงานในภาคใต้ทั้งสิ้น โรงงานอุตสาหกรรมที่มีมากที่สุด คือ โรงสีข้าวขนาดเล็ก โรงงาน อุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมยางพารา โรงงานอุตสาหกรรมผลิตมันส์สัตว์น้ำทะเล และ โรงงานอุตสาหกรรมน้ำมันพืช จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา อุตสาหกรรม และเป็น เขตส่งเสริมการลงทุน โดยมีโรงงานกว่า 1,000 โรง

ส่วนภาคใต้ทางฝั่งตะวันตกมีโรงงานอุตสาหกรรมประมาณ 1,000 โรง คิดเป็นสัดส่วน ประมาณร้อยละ 15 ของจำนวนโรงงานในภาคใต้ทั้งหมด ประเภทของอุตสาหกรรมในบริเวณนี้ เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวกับแร่ โรงงานอุตสาหกรรมยาง โรงเผาถ่าน โรงเลื่อย และโรงงาน อุตสาหกรรมปลาป่น

การขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในภาคใต้มีแนวโน้มที่ดีขึ้น และเมื่อพิจารณา ข้อได้เปรียบของภาคใต้ ไม่ว่าจะเป็นด้านทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ ท่าเรือที่ตั้งรวมทั้ง โครงการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 และฉบับที่ 6 เช่น โครงการสร้างท่าเรือน้ำลึกที่จังหวัดสงขลา และภูเก็ต โครงการท่าเรือชายฝั่งที่จังหวัด ปัตตานี กระบี่ และสุราษฎร์ธานี โครงการสะพานติณสูลานนท์ จังหวัดสงขลา และโครงการนิคม อุตสาหกรรม จังหวัดสงขลา เป็นต้น จะเห็นได้ว่า โครงการเหล่านี้จะมีผลเกื้อหนุนต่อการพัฒนา อุตสาหกรรมของภาคใต้เป็นอย่างดี

ประเภทของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในภาคใต้ มีดังนี้

1. อุตสาหกรรมเกี่ยวกับยางพารา

อุตสาหกรรมยางแผ่นรมควัน

อุตสาหกรรมยางแผ่นรมควันเป็นอุตสาหกรรมที่มีการผลิตมากที่สุดในภาคใต้ โดยจะเห็น ได้จากปริมาณผลิตมันส์ยางส่งออกเป็นยางแผ่นรมควันถึงร้อยละ 80 ของปริมาณยางที่ส่งออกทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากยางแผ่นรมควันสามารถนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น อุตสาหกรรม การผลิตยางนอก-ยางในรถจักรยานและรถจักรยานยนต์ อุตสาหกรรมยางแผ่นบู๊น อุตสาหกรรม ยางรองประตูและกระจกรถยนต์ เป็นต้น เมื่อสิ้นปี 2531 ภาคใต้มีโรงงานยางแผ่นรมควันทั้งสิ้น 92 โรงงาน มีกำลังการผลิตรวม 765,232 ตันต่อปี จังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรม ยางแผ่นรมควันมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดสงขลา มีทั้งสิ้น 20 โรงงาน รองลงมา ได้แก่ จังหวัด ยะลา นครศรีธรรมราช ตรัง และสุราษฎร์ธานี ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามผลผลิตจากอุตสาหกรรมยางแผ่นรมควันส่วนใหญ่จะส่งออกไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศในรูปของวัตถุดิบ ตลาดที่สำคัญ คือ ประเทศญี่ปุ่น ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการใช้ยางแผ่นรมควันเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่างๆ ในประเทศยังมีน้อย ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ใช้นโยบายส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางสำเร็จรูปมากขึ้น เพื่อเพิ่มระดับอุปสงค์ยางแผ่นรมควัน และเป็นการผลิตเพื่อสนองความต้องการภายในประเทศ เพิ่มการจ้างงานในประเทศ และรักษาเสถียรภาพของราคายางแผ่นรมควัน

อุตสาหกรรมน้ำยางข้น

อุตสาหกรรมน้ำยางข้นเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในภาคใต้ เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางสำเร็จรูปที่ใช้ น้ำยางข้นเป็นวัตถุดิบได้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น เช่น อุตสาหกรรมถุงยางอนามัย ถุงมือยาง ถุงมือแพทย์ หัวนมยาง และแถบยางยืด เป็นต้น การขยายตัวของอุตสาหกรรมนี้สืบเนื่องมาจากการส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาลโดยผ่านกระทรวงอุตสาหกรรม และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2531 มีโรงงานน้ำยางข้นที่เปิดดำเนินการทั้งสิ้น 18 โรงงาน มีกำลังการผลิตรวม 141,214 ตันต่อปี เป็นโรงงานที่ตั้งอยู่ในภาคใต้ 15 โรงงานมีกำลังการผลิตรวม 140,144 ตันต่อปี จังหวัดที่มีโรงงานน้ำยางข้นตั้งอยู่มากที่สุด คือ จังหวัดสงขลา มีจำนวน 6 โรงงาน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชุมพร และภูเก็ต ตามลำดับ

อุตสาหกรรมแปรรูปอัดอบไม้ยางพารา

อุตสาหกรรมแปรรูปอัดอบไม้ยางพาราเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องอีกอุตสาหกรรมจากการทำสวนยางพารา เมื่อต้นยางพารามีอายุมากและหมดสภาพการให้น้ำยางก็สามารถนำไม้มาแปรรูปใช้ประโยชน์ในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ ชิ้นส่วนเฟอร์นิเจอร์ เครื่องเรือนเครื่องใช้ ไม้ปาเก้ โมเสก ปาร์ติเกิลบอร์ด และของตกแต่งเล่น เป็นต้น ปัจจุบันความต้องการไม้ยางพาราได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการออกพระราชกำหนดปิดป่าทั้งประเทศของรัฐบาลทำให้ความต้องการใช้ไม้ทั้งในประเทศ และต่างประเทศเพิ่มขึ้น และการคิดค้นตัวยาป้องกันและกำจัดแมลงสำหรับไม้เนื้ออ่อน จึงทำให้ความต้องการไม้ยางพาราแปรรูปเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2531 โรงงานแปรรูปอัดอบไม้ยางพาราในภาคใต้มีทั้งสิ้น 36 โรงงานมีกำลังการผลิตรวม 8.02 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อปี โดยในจังหวัดยะลามีโรงงานแปรรูปอัดอบไม้ยางพาราสูงที่สุด คือ มีทั้งสิ้น 10 โรงงาน รองลงมา ได้แก่ จังหวัดตรัง สุราษฎร์ธานี สงขลา และนครศรีธรรมราช ตามลำดับ

2. อุตสาหกรรมโรงสีข้าว

โรงสีข้าวในภาคใต้มีประมาณ 3,700 โรงหรือร้อยละ 52 ของโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมดในภาคใต้ จังหวัดที่มีโรงสีข้าวมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมา ได้แก่ จังหวัดนัทลุง สงขลา และปัตตานี ตามลำดับ

โรงสีข้าวในภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นโรงสีข้าวขนาดเล็ก โดยตั้งกระจัดกระจายอยู่ตามแหล่งเพาะปลูกข้าวในทุกจังหวัด โรงสีขนาดเล็กนี้มีการผลิตอยู่อย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าสภาวะการค้าจะดีหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตส่วนใหญ่เป็นการรับจ้างสีมิใช่เป็นการสีเพื่อการค้า ส่วนโรงสีขนาดกลางและขนาดใหญ่ การผลิตขึ้นอยู่กับภาวะตลาดค้าข้าวสารเพราะเป็นการสีข้าวเพื่อจำหน่ายทั้งในจังหวัด และต่างจังหวัด ในปัจจุบันโรงสีขนาดกลาง และขนาดใหญ่ในภาคใต้ต่างประสบกับปัญหาการขาดทุนและปิดกิจการไปเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะใน เขตจังหวัดนัทลุง ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของภาคใต้

3. อุตสาหกรรมการสกัดน้ำมันพืช

อุตสาหกรรมการสกัดน้ำมันปาล์ม

ปาล์มน้ำมัน เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของภาคใต้ และภาคใต้ยังเป็นแหล่งสกัดน้ำมันปาล์มดิบที่สำคัญที่สุดของประเทศ โดยผลปาล์มสามารถนำมาสกัดและกลั่นให้บริสุทธิ์สำหรับบริโภคได้ ในปัจจุบันน้ำมันปาล์มเป็นที่รู้จักและนิยมบริโภคกันอย่างมากทั้งการใช้ประกอบอาหารในครัวเรือน และใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นๆ เนื่องจากมีคุณสมบัติที่สามารถทดแทนน้ำมันชนิดอื่นได้ เช่น น้ำมันถั่วเหลือง ถั่วลิสง และน้ำมันมะพร้าว และน้ำมันปาล์มยังมีราคาต่ำกว่าน้ำมันชนิดอื่นๆ ผลผลิตปาล์มของภาคใต้มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 90 ของผลผลิตทั้งประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2528-2530 อุตสาหกรรมการสกัดน้ำมันปาล์มในภาคใต้ได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่การสกัดน้ำมันปาล์มน้ำมันในภาคใต้เป็นเพียงการผลิตน้ำมันปาล์มดิบมิได้มีการสกัดให้บริสุทธิ์ ทั้งนี้เนื่องจากตลาดที่สำคัญของน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ คือ โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในภาคกลาง โดยเฉพาะใน เขตกรุงเทพฯและปริมณฑล นอกจากนั้นการประกอบการในอุตสาหกรรมนี้ยังประสบกับปัญหาการลักลอบนำเข้าน้ำมันปาล์มจากประเทศมาเลเซีย เนื่องจากมีราคาที่ต่ำกว่าราคาภายในประเทศ

อุตสาหกรรมการสกัดน้ำมันมะพร้าว

มะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีกประเภทหนึ่งของภาคใต้ โดยภาคใต้ผลิตน้ำมันมะพร้าวได้ประมาณร้อยละ 50 ของผลผลิตทั้งประเทศ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมน้ำมันมะพร้าวก็ยังไม่เติบโตเท่าที่ควร เนื่องจากยังมีการใช้น้ำมันพืชชนิดอื่นๆ แทนน้ำมันปาล์ม ทั้งนี้เนื่องจากน้ำมันชนิดอื่นมีราคาต่ำกว่าน้ำมันมะพร้าว

4. อุตสาหกรรมอาหารทะเลแช่แข็งและอาหารทะเลกระป๋อง

อุตสาหกรรมทั้งสองประเภทเป็นอุตสาหกรรมผลิตเพื่อการส่งออกจึงเป็นโรงงานขนาดใหญ่ ใช้เงินลงทุนและมีการจ้างงานสูงกว่าอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ สัตว์น้ำทะเลที่นำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์อาหารทะเลที่สำคัญ ได้แก่ กุ้ง หอยลาย ปู ปลาหมึก และปลาชนิดต่างๆ และมีแนวโน้มที่จะใช้กุ้งกุลาดำจากการเพาะเลี้ยงเป็นวัตถุดิบแทนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ลดลงกว่าเดิม และการเพาะเลี้ยงชายฝั่งทะเลภาคใต้ได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก

โรงงานอาหารทะเลกระป๋องที่เปิดดำเนินการในภาคใต้ในปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 12 โรง โดยกระจายอยู่ในจังหวัดต่างๆ ที่เป็นแหล่งทำการประมง ได้แก่ จังหวัดสงขลา 4 โรง สุราษฎร์ธานี ปัตตานี และชุมพรจังหวัดละ 2 โรง สตูลและตรังจังหวัดละ 1 โรง ผลผลิตที่สำคัญของอุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋อง ได้แก่ ปลากระป๋อง ปลาซาดีนหรือปลาแมคเคอรอล กระป๋อง ปลาหมึกกระป๋อง กุ้งกระป๋อง ปูกระป๋อง และหอยลายกระป๋อง เป็นต้น ตลาดที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา เยอรมัน และเนเธอร์แลนด์ เป็นต้น ส่วนโรงงานอาหารทะเลแช่แข็งมีจำนวน 29 โรง ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา 10 โรง สุราษฎร์ธานี 4 โรง ตรัง ปัตตานี และนครศรีธรรมราชจังหวัดละ 3 โรง สตูลและภูเก็ตจังหวัดละ 2 โรง ชุมพร และระนองจังหวัดละ 1 โรง ผลผลิตอาหารทะเลแช่แข็งของภาคใต้ประมาณร้อยละ 98 ของปริมาณผลผลิตทั้งหมดจะส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ ตลาดที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศยุโรป เป็นต้น

ปัจจุบันตลาดผลิตภัณฑ์อาหารทะเลกระป๋อง และผลิตภัณฑ์อาหารทะเลแช่แข็งอยู่ในเกณฑ์ที่ดีเป็นที่ต้องการมากในตลาดยุโรป อย่างไรก็ตามประเทศผู้นำเข้าส่วนใหญ่มีความเข้มงวดในเรื่องของคุณภาพเป็นอย่างมาก ดังนั้นการผลิตสินค้าประเภทอาหารเพื่อส่งออกจึงต้องเน้นในด้านคุณภาพมากขึ้น

5. อุตสาหกรรมปลาปน

อุตสาหกรรมปลาปน เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปทางการประมงที่สำคัญประเภทหนึ่งของภาคใต้ ในแต่ละปีสามารถผลิตปลาปนได้ปีละกว่าหนึ่งแสนเมตริกตันมีมูลค่ากว่าหนึ่งพันล้านบาท ปัจจุบัน โรงงานปลาปนที่เปิดดำเนินการอยู่ในภาคใต้มีทั้งสิ้น 55 โรงหรือประมาณร้อยละ 60 ของโรงงานปลาปนทั่วประเทศ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ภาคใต้มีชายฝั่งทะเลที่ยาวมาก และเป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญ จึงทำให้ผู้ประกอบการเข้ามาตั้งโรงงานในภาคใต้กันมาก นอกจากนั้นอุตสาหกรรมปลาปน ยังเป็นอุตสาหกรรมที่ตอบสนองการพัฒนาและการขยายตัวของการปศุสัตว์ โดยเฉพาะการเพาะเลี้ยง กุ้งกุลาดำ ซึ่งมีการขยายตัวอย่างมากในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมาทำให้ความต้องการปลาปนใน อุตสาหกรรมการผลิตปลาปนขยายตัวอย่างรวดเร็วเช่นกัน

นอกจากอุตสาหกรรมทั้ง 5 ประเภทข้างต้นที่ได้กล่าวมาข้างต้นเป็นอุตสาหกรรมที่มี ศักยภาพแล้ว ภาคใต้ยังมีความเหมาะสมในการพัฒนาอุตสาหกรรมอื่นๆ อีก ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิตกระเบื้องโมเสค อุตสาหกรรมการกลึงแร่ และอุตสาหกรรมการผลิตปูนซีเมนต์ เป็นต้น

2.9 การลงทุน

แม้ว่าภาคใต้จะมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ แต่การลงทุนก็ยังมีความจำกัดเนื่องจาก มีวัตถุดิบไม่กี่ประเภท และมีปริมาณไม่สม่ำเสมอ ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศและฤดูกาล ประกอบกับ ประชากรของภาคใต้น้อย ทำให้ตลาดภายในภูมิภาคหรือภายในท้องถิ่นแคบ การลงทุนโดยทั่วไป จะเป็นการลงทุนในกิจการขนาดใหญ่ จึงมุ่งผลิตเพื่อส่งออกหรือเพื่อให้บริการแก่ชาวต่างชาติ ได้แก่ การลงทุนในอุตสาหกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมยางแผ่นรมควันและยางแท่ง อุตสาหกรรม ห้างเย็น อุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋อง อุตสาหกรรมปลาปน และธุรกิจโรงแรม เป็นต้น

อย่างไรก็ตามการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในภาคใต้มีแนวโน้มที่ดีขึ้น การลงทุน ก่อสร้างภาคเอกชนก็ขยายตัวอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในเขตเทศบาลเมืองชุมพร ตรัง ยะลา สุราษฎร์ธานี หาดใหญ่ และภูเก็ต ส่วนใหญ่เป็นการสร้างที่อยู่อาศัย ศูนย์การค้า และอาคาร พาณิชยกรรม และเมื่อพิจารณาข้อได้เปรียบของภาคใต้ไม่ว่าจะเป็นด้านทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งโครงการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 5 และฉบับที่ 6 เช่น โครงการสร้างท่าเรือน้ำลึกที่จังหวัดสงขลา และภูเก็ต โครงการท่าเรือชายฝั่งที่จังหวัด

ปัตตานี กระบี่ และสุราษฎร์ธานี โครงการสะพานติณสูลานนท์จังหวัดสงขลา และโครงการนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา เป็นต้น จึงเห็นได้ว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมของภาคใต้มีศักยภาพในการผลิตยางสูงพอสมควร อุตสาหกรรมที่มีลู่วางในการลงทุน ได้แก่

อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเพื่อการส่งออก อุตสาหกรรมอาหารแปรรูปที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน และมีลู่วางที่ติดต่อไป ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋อง เช่น ปลาหมึกกระป๋อง ปูกระป๋อง กุ้งกระป๋อง อาหารแมวกระป๋อง และหอยลายกระป๋อง เป็นต้น

อุตสาหกรรมอาหารทะเลแช่แข็ง ได้แก่ กุ้งแช่แข็ง และอุตสาหกรรมอาหารและผลไม้กระป๋อง ได้แก่ เงาะกระป๋อง เป็นต้น

อุตสาหกรรมเซรามิกส์ เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น ได้แก่ ดิน หิน แร่ มาเป็นวัตถุดิบในการผลิต จังหวัดที่มีโอกาสและลู่วางการลงทุน ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา และสุราษฎร์ธานี

อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ เช่น ถุงพลาสติก กล่องกระดาษ เป็นต้น ในปัจจุบันในภาคใต้ยังไม่มีโรงงานผลิตกล่องกระดาษหรือบรรจุภัณฑ์ ต้องสั่งซื้อจากกรุงเทพฯ ในขณะเดียวกัน ในภาคใต้มีอุตสาหกรรมที่ต้องการใช้กระดาษเป็นจำนวนมากเพื่อใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารทะเลแช่แข็ง อุตสาหกรรมอาหารทะเลกระป๋อง และอุตสาหกรรมการผลิตถุงมือยาง ได้มีแนวโน้มขยายตัวขึ้นทำให้ความต้องการกล่องกระดาษเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอื่นๆ เช่น อุตสาหกรรมสกัดน้ำมันพืช อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการผลิตยางพารา และการผลิตทางการเกษตรอีกมากมาย เช่น การปลูกสัตว์ การประมง การผลิตไม้ผล และการทำเหมืองแร่ เป็นต้น

ในระหว่างที่ผ่านมามีการขยายการลงทุน และสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของภาคใต้อยู่ในเกณฑ์ จากตารางที่ 2.23 แสดงถึงเงินฝากและเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ พบว่าจำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ได้เพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ และอัตราการขยายตัวของเงินฝากก็อยู่ในระดับสูง และมีอัตราการขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยในปี พ.ศ. 2530 อัตราการขยายตัวของ

ตารางที่ 2.23 เงินฝาก และเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในภาคใต้ ปี พ.ศ. 2523-2532

หน่วย : ล้านบาท

ปี	จำนวนสาขา	เงินฝาก(ล้านบาท)				อัตรา ของเงินฝาก (ร้อยละ)	เงินให้สินเชื่อ(ล้านบาท)				อัตรา ของสินเชื่อ (ร้อยละ)	
		พาณิชย์	ออมทรัพย์	ออมทรัพย์ เฉพาะกิจ	รวม		เงินให้กู้ แก่ผู้ กู้	เงินให้กู้ แก่ นิติ บุคคล	เงินให้ กู้ แก่ บุคคล ธรรมดา	รวม		
2523	175	1,472.8	2,358.6	11,043.9	14,875.3	1,442.7	7,251.0	1,370.7	10,064.4		67.7	
2524	184	1,312.4	2,732.4	13,560.4	17,605.2	18.35%	2,011.6	8,471.0	1,528.6	12,011.2	19.34%	68.2
2525	197	1,214.6	3,673.1	16,277.3	21,165.0	20.22%	2,554.6	9,929.5	2,393.7	14,877.8	23.87%	70.3
2526	204	1,291.1	5,095.0	19,858.9	26,845.0	26.84%	3,753.5	13,106.5	3,506.3	20,366.3	36.89%	75.9
2527	212	1,143.5	5,956.2	24,116.4	31,216.1	16.28%	4,701.8	14,645.7	3,934.3	23,281.8	14.32%	74.6
2528	222	1,170.7	6,925.8	27,474.5	35,571.0	13.95%	5,604.2	15,287.1	4,021.4	24,912.7	7.01%	70.0
2529	229	1,231.2	9,442.3	28,662.9	39,336.4	10.59%	7,157.9	14,872.4	3,903.2	25,933.5	4.10%	65.9
2530	247	1,484.6	13,231.3	30,191.3	44,907.2	14.16%	9,470.5	16,050.6	5,213.9	30,735.0	18.51%	68.4
2531	253	1,845.0	17,441.8	35,984.8	55,271.6	23.08%	15,247.8	18,272.9	7,463.4	40,984.1	33.35%	74.2
2532	259	2,097.0	20,390.8	45,595.4	68,083.2	23.18%	23,295.2	23,234.0	9,130.4	55,659.6	35.81%	81.8

ที่มา : รายงานภาวะเศรษฐกิจ และการเงินภาคใต้

หน่วยวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

เงินฝากคิดเป็นร้อยละ 14.16 และเพิ่มเป็นร้อยละ 23.08 และ 23.18 ในปี พ.ศ.2531 และ 2532 ตามลำดับ การขยายตัวของสินเชื่อ และสัดส่วนของเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน

การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในภาคใต้ในอดีตที่ผ่านมามีการกระจุกตัวในสาขาการค้าปลีกและการค้าส่ง มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 40 ของการให้สินเชื่อทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์ในภาคใต้ แต่แนวโน้มดังกล่าวได้ลดลงอย่างรวดเร็วในปี พ.ศ.2531 โดยมีอัตราการขยายตัวเพียงร้อยละ 29.66 ดังแสดงในตารางที่ 2.24 และ 2.25 สัดส่วนการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในภาคใต้ในสาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรม และการบริโภคส่วนบุคคลมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี พ.ศ.2532 การให้สินเชื่อในสาขาเกษตรกรรมมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 17.02 ของการให้สินเชื่อทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์ในภาคใต้ และการให้สินเชื่อในสาขาอุตสาหกรรม และการบริโภคส่วนบุคคลคิดเป็นร้อยละ 12.77 และ 11.21 ของการให้สินเชื่อทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์ในภาคใต้ ตามลำดับ

สำหรับการอนุมัติเงินกู้ของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในปี พ.ศ.2530 มีการอนุมัติเงินกู้รวม 24 รายเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 334.5 ล้านบาท ดังแสดงในตารางที่ 2.26

2.10 การค้าระหว่างประเทศ

เนื่องจากภาคใต้มีชายแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซีย และพม่า และมีเส้นทางคมนาคมติดต่อถึงกันได้หลายจุด การขนส่งสามารถทำได้ทั้งทางบกและทางทะเล และสามารถติดต่อกับสิงคโปร์ได้สะดวก ประกอบกับสินค้าที่สำคัญที่ผลิตได้ในภาคใต้ เป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ ได้แก่ ยางพารา ดีบุก และแร่อื่นๆ จังหวัดที่มีเขตชายแดนติดต่อกับพม่า คือ จังหวัดระนอง ส่วนจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา และนราธิวาส มีชายแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซีย

การส่งออกและนำเข้าไปยังตลาดต่างประเทศของภาคใต้สามารถกระทำผ่านด่านศุลกากรได้ถึง 24 ด่าน ได้แก่ ด่านศุลกากรสงขลา สะเดา ปาดังเบซาร์ บัตตานี นราธิวาส ตากใบ สุไหงโก-ลก เบตง สิชล ปากนัง บ้านดอน ชุมพร กันตัง หงสตาตาร์ สตูล ปากบารา กระบี่

ตารางที่ 2.24 สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในภาคใต้ แยกตามวัตถุประสงค์ ปี พ.ศ. 2523-2532

หน่วย : ล้านบาท

ปี เวลา	สิ้นระยะ				การค้า	การค้าปลีก	โรงแรม	การซื้อ	การบริโภค	อื่น ๆ	รวม
	การเกษตร	เหมืองแร่	อุตสาหกรรม	การก่อสร้าง	ส่งออก	และ ค้าส่ง	และ ภัตตาคาร	อสังหาริมทรัพย์	ส่วนบุคคล		
2523	957.9	531.0	1,412.8	326.1	865.3	3,872.8	344.6	280.6	465.1	1,008.2	10,064.4
2524	1,269.7	572.0	1,650.3	495.5	1,042.4	4,660.5	463.0	367.1	439.0	1,051.7	12,011.2
2525	1,859.3	721.7	1,368.1	713.7	1,313.7	6,113.9	628.8	395.4	647.1	1,116.1	14,877.8
2526	2,459.2	956.4	1,866.9	937.0	1,993.2	8,120.9	944.5	490.3	1,073.2	1,524.7	20,366.3
2527	3,123.7	931.1	1,996.3	1,076.6	2,154.6	9,494.1	1,289.9	615.5	1,176.8	1,423.2	23,281.8
2528	3,534.5	1,032.4	2,423.8	1,214.6	2,070.9	9,834.4	1,766.3	595.4	1,242.8	1,197.6	24,912.7
2529	3,803.1	904.1	2,743.4	1,186.6	2,136.7	9,858.1	2,340.1	626.4	1,448.2	886.8	25,933.5
2530	4,933.8	860.6	3,264.2	1,171.2	2,974.5	10,506.0	2,986.6	645.4	2,270.1	1,122.6	30,735.0
2531	6,948.9	861.2	5,079.3	1,149.1	3,707.0	12,156.2	4,097.0	1,419.2	3,851.0	1,715.2	40,984.1
2532	9,473.4	894.4	7,110.1	1,473.7	3,772.9	14,913.6	6,240.6	2,832.1	6,298.3	2,650.5	55,659.6

ที่มา : รายงานภาวะเศรษฐกิจ และการเงินภาคใต้
หน่วยวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

ตารางที่ 2.25 สัดส่วนของสินค้าของธนาคารพาณิชย์ในภาคใต้ แยกตามวัตถุประสงค์ ปี พ.ศ.2523-2532

หน่วย : ร้อยละ

ปี	สินทรัพย์				สินเชื่อบริการ			สินทรัพย์อื่น ๆ		รวม	
	การเกษตร	เหมืองแร่	อุตสาหกรรม	การก่อสร้าง	การค้า	การค้าปลีก	โรงแรม และ ภัตตาคาร	การซื้อ อสังหาริมทรัพย์	การบริโภค ส่วนบุคคล		
2523	9.52%	5.29%	14.04%	3.24%	8.60%	38.48%	3.42%	2.79%	4.62%	10.02%	100.00%
2524	10.57%	4.76%	13.74%	4.13%	8.68%	38.80%	3.85%	3.06%	3.65%	8.76%	100.00%
2525	12.50%	4.85%	9.20%	4.80%	8.83%	41.09%	4.23%	2.66%	4.35%	7.50%	100.00%
2526	12.07%	4.70%	9.17%	4.60%	9.79%	39.87%	4.64%	2.41%	5.27%	7.49%	100.00%
2527	13.42%	4.00%	8.57%	4.62%	9.25%	40.78%	5.54%	2.64%	5.05%	6.11%	100.00%
2528	14.19%	4.14%	9.73%	4.88%	8.31%	39.48%	7.09%	2.39%	4.99%	4.81%	100.00%
2529	14.66%	3.49%	10.58%	4.58%	8.24%	39.01%	9.02%	2.42%	5.58%	3.42%	100.00%
2530	16.05%	2.80%	10.62%	3.81%	9.68%	34.18%	9.72%	2.10%	7.39%	3.65%	100.00%
2531	16.96%	2.10%	12.39%	2.80%	9.04%	29.66%	10.00%	3.46%	9.40%	4.19%	100.00%
2532	17.02%	1.61%	12.77%	2.65%	6.78%	26.79%	11.21%	5.09%	11.32%	4.76%	100.00%

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 2.24

ตารางที่ 2.26 การอนุมัติเงินกู้ของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
แก่กิจการในภาคใต้

ระยะเวลา	จำนวนราย	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
2523	5	42.0
2524	2	14.0
2525	4	12.8
2526	8	24.4
2527	16	95.1
2528	21	167.3
2529	31	286.4
2530	24	334.5
2531	24	147.0

ที่มา : (1) บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานหาดใหญ่
: (2) รายงานภาวะเศรษฐกิจ และการเงินภาคใต้
หน่วยวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

เกาะลันตา ฟังงา ตะกั่วป่า ภูเก็ต ระนอง วังประจัน และกระบี่ แต่ด่านที่มีการค้ากับ ประเทศเพื่อนบ้านมาก ได้แก่ ด่านปาดังเบซาร์ ด่านสะเดา ด่านเบตง ด่านนราธิวาส และ ด่านสุไหงโก-ลก สำหรับการค้ากับประเทศไต้หวัน การส่งออกและนำเข้า ส่วนใหญ่กระทำผ่าน ด่านสงขลา ด่านภูเก็ต ด่านปัตตานี และด่านกันตัง

2.10.1 สินค้าออก

สินค้าออกที่ผ่านด่านศุลกากรในภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นผลผลิตที่ผลิตได้ภายในภาค ได้แก่ ยางพารา โลหะดีบุก และแร่อื่นๆ เป็นต้น สินค้าออกที่สำคัญรองลงมา ได้แก่ ปลาปน แป้งข้าวเหนียว ข้าวฟ่าง และสัตว์น้ำ ดังแสดงในตารางที่ 2.27 ส่งออกมากทางด้านศุลกากร สงขลา สะเดา ปาดังเบซาร์ และปัตตานี ถ่านไม้ส่งออกมากที่ด่านสะเดา และด่านทางฝั่งตะวันตก ได้แก่ ด่านกระบี่ ฟังงา เกาะยาว เกาะนกง และกันตัง ในขณะที่การส่งออกโค-กระบือกระทำ ผ่านปาดังเบซาร์ และสุกรผ่านด่านเกาะนกง สำหรับสินค้าอื่นที่ส่งออก ได้แก่ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ปศุสัตว์ ปูนซิเมนต์ หมากแห้งป้อนขาว อิฐดินเผา เกลือเม็ด อวนไถล่อน อาหารกระป๋อง เครื่องแต่งกายสตรี ชวดเปล้า เส้นใยมะพร้าว มะขามเปียก และใบกะกีนปน เป็นต้น

2.10.2 สินค้าเข้า

สินค้าจากต่างประเทศที่นำเข้าผ่านด่านศุลกากรในภาคใต้มีเพียงไม่กี่ชนิด และมีมูลค่าไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นสินค้านำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซีย พม่า และสิงคโปร์ สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องจักรและอุปกรณ์ และน้ำมันเชื้อเพลิง ดังแสดงในตารางที่ 2.28 ส่วนใหญ่นำเข้าทางด่านภูเก็ต กันตัง บ้านดอน สงขลา และสะเดา สำหรับสินค้านำเข้าอื่นที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องอุปกรณ์ก่อสร้าง ส่วนใหญ่เป็นไม้แปรรูปจากมาเลเซีย โดยนำเข้าผ่านด่านสุไหงโก-ลก และด่านเบตง สำหรับสินค้าสัตว์น้ำนำเข้าประกอบด้วยกุ้งจาก พม่า หอย และปลาบางชนิดจากมาเลเซีย นำเข้าทางด่านระนอง กันตัง ภูเก็ต และสะเดา สำหรับสินค้าอื่นๆ มีการนำเข้าไม่มากนัก ได้แก่ อุปกรณ์เหมืองแร่ รถยนต์ จักรยานยนต์ และอุปกรณ์

ตารางที่ 2.27 มูลค่าสินค้าส่งออกทางด้านศุลกากรภาคใต้ ปี พ.ศ.2524-2531

หน่วย : ล้านบาท

ระยะเวลา	ประเภทสินค้า										อัตรา การขยายตัว ของมูลค่า การส่งออก (ร้อยละ)	
	ยางพารา	ดีบุก	แร่อื่นๆ	ปลาป่น	แป้ง ข้าวโพด ข้าวมัน	ผักสด ผลไม้สด ฯลฯ	สัตว์น้ำ	ผลิตภัณฑ์	ถ่านไม้	อื่นๆ		รวม
2524	9,955.1	8,828.3	995.2	413.0	529.4	65.6	273.2	1.5	44.3	927.7	22,033.3	
2525	7,702.9	7,417.9	852.2	393.1	775.8	67.7	314.6	30.2	54.8	1,577.3	19,186.5	-12.92%
2526	8,735.6	5,257.4	458.6	366.7	576.7	77.0	355.6	50.6	64.7	1,210.0	17,152.9	-10.60%
2527	8,601.6	5,381.1	473.7	493.5	579.5	53.5	653.4	36.4	57.4	2,278.0	18,608.1	8.48%
2528	7,932.6	5,772.6	246.9	400.4	727.6	109.1	712.2	21.4	51.5	4,165.3	20,139.6	8.23%
2529	7,955.6	3,143.5									17,787.7	-11.68%
2530	10,221.1	2,423.9									19,592.6	10.15%
2531	13,128.9	2,404.7									24,510.3	25.10%

- ที่มา : (1) สำนักงานศุลกากรเขต และด่านศุลกากรในภาคใต้
 : (2) รายงานภาวะเศรษฐกิจ และการเงินภาคใต้
 หน่วยวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

ตารางที่ 2.28 มูลค่าสินค้านำเข้าทางด่านศุลกากรภาคใต้ ปี พ.ศ.2524-2531

หน่วย : ล้านบาท

ระยะเวลา	ประเภทสินค้า								รวม	อัตรา การขยายตัว ของมูลค่า การส่งออก (ร้อยละ)
	อุปกรณ อาหาร เหมืองแร่	เครื่องจักร และ อุปกรณ์	อุปกรณ ก่อสร้าง	รถ และ อุปกรณ์	น้ำมัน เชื้อเพลิง	สัตว์น้ำ	อื่นๆ			
2524	263.9	29.5	38.5	477.6	5.9	1,269.2	226.0	311.8	2,622.4	
2525	64.0	23.5	33.4	426.4	5.6	994.3	243.7	889.4	2,690.3	2.21%
2526	79.0	8.8	903.4	414.9	20.0	312.5	289.1	1,129.3	3,157.0	17.79%
2527	148.3	32.0	3,000.6	292.8	18.0	748.4	242.2	640.0	5,122.3	62.25%
2528	161.7	64.9	506.4	264.2	11.1	623.3	159.8	625.3	2,416.7	-52.82%
2529			345.3			246.0			2,138.8	-11.50%
2530			475.5			932.7			3,236.1	51.30%
2531			66.1			1,879.9			4,923.6	52.15%

ที่มา : (1) สำนักงานศุลกากรเขต และด่านศุลกากรในภาคใต้

: (2) รายงานภาวะเศรษฐกิจ และการเงินภาคใต้

หน่วยวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

2.11 การท่องเที่ยว

ในช่วงระยะ 7-8 ปีที่ผ่านมา การท่องเที่ยวในภาคใต้ได้ขยายตัวเป็นอย่างมาก และเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญอีกภาคหนึ่งที่นำรายได้มาสู่ภาคใต้ ทั้งนี้เพราะภาคใต้มีทรัพยากรธรรมชาติทางการท่องเที่ยวที่สวยงามหลายแห่ง ประกอบกับท้องที่หลายจังหวัดของภาคใต้มีชายแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซีย และการคมนาคมระหว่างชายแดนทั้งสอง การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีผลทำให้มีการลงทุนในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอย่างกว้างขวาง ได้แก่ โรงแรม บริการท่องเที่ยว และการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น เป็นการสร้างรายได้ให้กับประชากรในภาค และเป็นการเพิ่มระดับรายได้ของประชาชนในภาคด้วย จากสถิติจำนวนและสัดส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางผ่านเข้ามาทางภาคใต้ ปี พ.ศ. 2523-2531 ดังแสดงในตารางที่ 2.29 และ 2.30 ตามลำดับ พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านเข้ามาทางภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี และนักท่องเที่ยวร้อยละ 60 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดเป็นชาวมาเลเซีย การที่สัดส่วนของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียอยู่ในระดับที่สูง เนื่องจากมีชายแดนติดต่อกับประเทศไทยจึงสะดวกในการเดินทาง นักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านเข้ามาทางภาคใต้ที่มีสัดส่วนรองลงมา คือ ชาวสิงคโปร์คิดเป็นร้อยละ 13-14 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด

2.12 ปัญหาพื้นฐานของภาคใต้

2.12.1 ปัญหาโครงสร้างและประสิทธิภาพในการผลิต

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของภาคใต้มีฐานค่อนข้างแคบ ดั้งเดิมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจึงขึ้นอยู่กับผลิตผลหลักเพียงไม่กี่ชนิด ที่สำคัญคือ ยางบารา ประมง และแร่ดีบุก นอกจากนั้นผลผลิตที่เกิดขึ้นโดยส่วนใหญ่จะเป็นการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ หรือเป็นวัตถุดิบให้กับอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนั้นจึงมีผลทำให้เศรษฐกิจของภาคใต้ขาดเสถียรภาพเนื่องจากการพึ่งพิงตลาดภายนอก ทั้งที่ทรัพยากรธรรมชาติในภาคใต้มีศักยภาพในการที่จะพัฒนา แต่ยังคงขาดการพัฒนาที่จริงจัง อีกทั้งมีการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง จึงเป็นเหตุให้เกิดการเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำเหมืองแร่ และการประมง สำหรับการพัฒนาการผลิตในสาขาอุตสาหกรรมก็ยังคงอยู่ในระดับต่ำ มูลค่าการผลิตของสาขาการผลิตที่มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 5 ของผลิตภัณฑ์รวมของภาคเท่านั้น ดังแสดงในตารางที่ 2.8 ทั้งนี้เพราะขาดการประสานประโยชน์ระหว่างการผลิตในสาขาเกษตร และสาขาอุตสาหกรรม

ตารางที่ 2.29 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
ที่เดินทางผ่านเข้ามาทางภาคใต้ ปี พ.ศ.2523-2531

ระยะเวลา	รวม(คน)			
	มาเลเซีย	สิงคโปร์	ชาติอื่นๆ	รวม
2523	381,281	27,394	41,931	450,606
2524	291,800	40,378	49,321	381,499
2525	505,499	43,696	61,787	610,982
2526	490,692	55,418	62,761	608,871
2527	518,356	73,655	67,134	659,145
2528	479,092	86,441	81,124	646,657
2529	570,961	109,053	82,693	762,707
2530	671,993	129,821	127,718	929,532
2531	761,678	129,236	163,585	1,054,499

ที่มา : (1) ด้านตรวจคนเข้าเมืองในภาคใต้
(2) รายงานภาวะเศรษฐกิจ และการเงินภาคใต้
หน่วยวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคใต้

ตารางที่ 2.30 สัดส่วนของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
ที่เดินทางผ่านเข้ามาทางภาคใต้ ปี พ.ศ.2523-2531

ระยะเวลา	สัดส่วนของนักท่องเที่ยว (ร้อยละ)			
	มาเลเซีย	สิงคโปร์	ชาติอื่นๆ	รวม
2523	84.62%	6.08%	9.31%	100.00%
2524	76.49%	10.58%	12.93%	100.00%
2525	82.74%	7.15%	10.11%	100.00%
2526	80.59%	9.10%	10.31%	100.00%
2527	78.64%	11.17%	10.19%	100.00%
2528	74.09%	13.37%	12.55%	100.00%
2529	74.86%	14.30%	10.84%	100.00%
2530	72.29%	13.97%	13.74%	100.00%
2531	72.23%	12.26%	15.51%	100.00%

ศูนย์วิจัยการท่องเที่ยว
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ตีพอกำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อรองรับผลผลิตภาคเกษตรมีขอบเขตจำกัด เกษตรกรขาด
ความเชื่อมั่นในการผลิต เนื่องจากปัญหาด้านตลาด และราคา

2.12.2 ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานทางสาธารณูปโภค

การพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐานทางสาธารณูปโภคของภาคใต้ค่อนข้างจะล่าช้า
เมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ ของประเทศ เช่น การผลิตในสาขาเกษตรกรรม ซึ่งเป็นสาขาการผลิตหลัก
ของภาค และเป็นสาขาการผลิตที่มีน้ำเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญอย่างยิ่งปัจจัยหนึ่ง แต่เนื่องจาก
แม่น้ำสายต่างๆ ในภาคใต้เป็นแม่น้ำสายสั้นๆ และมีน้ำไหลเชี่ยว การเพาะปลูกในบางพื้นที่จึง
จำเป็นต้องอาศัยน้ำจากการชลประทาน แต่ภาคใต้ยังไม่มีระบบการชลประทานที่ตีพอกำให้
การเพาะปลูกของเกษตรกรยังต้องอาศัยน้ำฝนเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ระบบสาธารณูปโภค
ในบางพื้นที่ของภาคใต้ยังไม่เพียงพอ เช่น เส้นทางคมนาคมขนส่งในชนบทยังใช้ไม่ได้ตลอดทุกฤดู
โดยเฉพาะในฤดูฝน ทำให้การขนส่งพืชผลหรือผลผลิตจากเกษตรกรเป็นไปไม่ได้ด้วยความลำบาก
ไฟฟ้าและน้ำประปามีใช้ไม่ทั่วถึง และยังมีปัญหาไฟฟ้าดับอยู่เสมอซึ่งเป็นผลเสียต่อผู้ประกอบการ
อุตสาหกรรม

2.12.3 ปัญหาที่ทำกินและการบุกรุกทำลายป่า

พื้นที่ราบลุ่มซึ่งเหมาะสมแก่การเพาะปลูกมีจำกัดประชาชนส่วนใหญ่เป็นเจ้าของ
ที่ดินรายย่อย และอีกจำนวนไม่น้อยที่ไม่มีที่ทำกิน ทำให้มีการบุกรุกป่ากันมากในหลายจังหวัด เช่น
ชุมพร ระนอง พังงู สุราษฎร์ธานี ยะลา และนราธิวาส จึงมีผลทำให้สภาพพื้นที่ป่าที่ควรพัฒนา
กลับถูกทำลาย

2.12.4 ปัญหาประชากรและการกระจายรายได้

ในภาคใต้ยังมีปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชาชนอยู่ไม่น้อย
ผู้ที่มีรายได้สูงจะเป็นพ่อค้าและนักธุรกิจ หรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อย
ประชาชนส่วนใหญ่หรือประมาณร้อยละ 80 เป็นเกษตรกรที่มีรายได้ต่ำ จึงเป็นการสร้าง
ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ทำให้มาตรฐานความเป็นอยู่ และมาตรฐานการศึกษาของประชาชนใน
ภาคใต้แตกต่างกันมาก อย่างไรก็ตาม โดยที่ภาคใต้มีทรัพยากรธรรมชาติค่อนข้างสมบูรณ์จึง
ทำให้ไม่ค่อยมีปัญหาว่างงาน ดังที่ประชาชนสามารถประกอบอาชีพอื่นๆ ได้ เช่น รับจ้างกรีดยาง
ตุ๋นแร่ จับสัตว์น้ำ ทำไร่ ทำสวน เป็นต้น แต่จากปัจจัยต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาเป็นสาเหตุทำให้

ประชาชนบางกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนที่มีความรู้ต่ำ ขาดความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุง การประกอบอาชีพของตนให้ดีขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการของทางการที่จะส่งเสริม อาชีพของประชาชนทางภาคใต้ไม่สำเร็จลุล่วงไปเท่าที่ควร

2.12.5 ปัญหาความไม่สงบและความไม่ปลอดภัย

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งในภาคใต้ คือ ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน เช่น การปล้นรยยนต์โดยสาร การเรียกค่าคุ้มครอง การก่อความไม่สงบทางการเมือง จากโจรผู้ร้าย ผู้ก่อการร้าย ขบวนการโจรก่อการร้าย และโจรเงินคอมมิวนิสต์ เมื่อเรียกร้อง ความสนใจและก่อให้เกิดความตระหนกแก่ประชาชน เหตุการณ์เหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อ การลงทุน อย่างไรก็ตามปัจจุบันทางการได้ดำเนินการแก้ไขอย่างจริงจัง ทำให้เหตุการณ์ต่างๆ คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย